

Gazeta învățămîntului

Organ al Ministerului Învățămîntului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XV nr. 700

vineri 22 Martie 1963

8 pagini 25 bani

În zilele vacanței

Gările vor cunoaște din nou freacă cravatelor roșii, al zecilor de copii nerăbdători să guste din farmecul excursiilor.

A venit vacanța și trenurile, autocarele pline de elevi străbat iar patria în lung și în lat. De unde vin? Către ce meleașuri se îndreaptă? Copiii, însoțiți de profesorii lor, pornesc din toate colțurile țării. Dornici să aștepte cît mai multe despre înfăptuirile poporului nostru, dornici să cunoască bogățiile de frumuseți ale naturii patriei, ei se îndreaptă spre mîndrele ei celăți industriale, spre marile gospodării agricole socialiste, spre locurile ei cele mai pitorești. Mulți se opresc în minunatele tabere organizate pentru copii la Sinaia sau la Bușteni, la Predeal sau la Tușnad, la Păltiniș sau la Sovata.

Elevii de la Școala medie „Mihail Sadoveanu” din București vor porni într-o excursie cu autocarele pe valea Prahovei, spre Sibiu, unde vor vizita întreprinderi industriale și vor admira frumoasele monumente ale arhitecturii medievale, sau nemuritoarele opere de artă plastică de la Muzeul Brukenthal. Colegii lor de la Școala medie nr. 31 din Capitală vor participa la o excursie care îi va purta pe meleagurile văii Oltului în timp ce alt grup va vizita „Podul prieteniei” de la Giurgiu.

Excursioniștii porniți din București se vor încrușișă pe drum cu cei care, porniți din regiunile Iași sau Cluj, Brașov sau Craiova vin spre Capitală, nerăbdători să-i viziteze uzinele, să-i cunoască noile cartiere, să-i viziteze monumentele istorice, să vadă tablourile din galeriile Muzeului de artă sau exponatele din sălile Muzeului de istorie naturală.

Bineînțeles, nu numai excursiile vor constitui farmecul acestei vacanțe de primăvară. Pentru ca odihna elevilor să fie cît mai recreativă și cît mai plăcută, cadrele didactice au pregătit din vreme, în fiecare școală, programe variate și atractive. Numeroși elevi din Oradea vor viziona în zilele vacanței spectacolul cu piesa „Nota zece la cuvîntul dat” de Ștefan Tita, vor lua parte la o adunare cu tema „Înflorește patria noastră socialistă”, vor fi antrenaji în numeroase alte activități atractive. Elevii Școlii medii nr. 4 din București vor lua parte la întreceri sportive, la întâlniri cu muncitori fruntași, la activități de club etc.

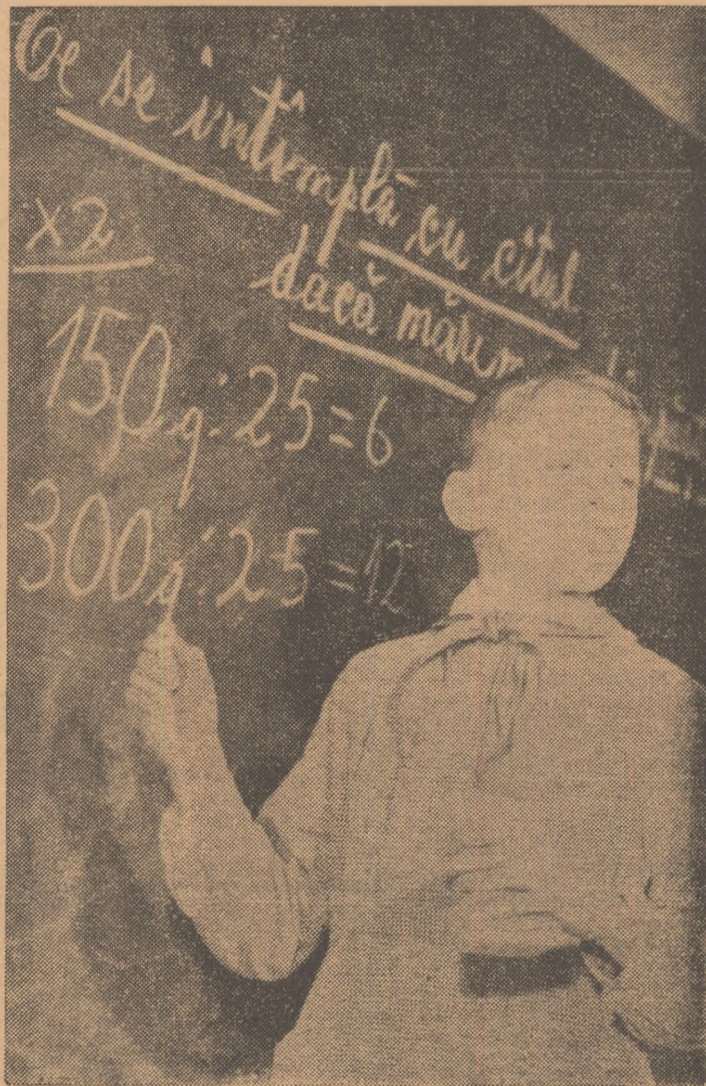
Zile pline de farmec vor petrece elevii, în vacanță, și la Palatul Pionierilor din Capitală.

Acesta organizează pentru ei, pe lângă numeroase excursii în oraș și în afara lui, o serie întreagă de alte manifestări și acțiuni atractive. Printre ele se numără șezătoarea literară cu tema „Fapte pionierești”, la care vor fi invitați și prietenii mai mici ai pionierilor — școlarii din clasele I și a II-a. Plini de bucurie așteaptă copiii „Carnavalul primăverii”, la care vor participa sute de pionieri și școlari fruntași la învățătură și în activitatea pionierească. Printre punctele programului de manifestări pentru vacanță se numără de asemenea un concurs de cîntece și poezii închinată patriei și partidului, un simpozion cu tema „Munca, o chestiune de onoare”, la care vor lua cuvîntul un academician, un scriitor, un muncitor fruntaș și un aviator, concursuri de atletism și aruncare la fîntă, un concurs sportiv complex între Palatul Pionierilor din București și Casa Pionierilor din Ploiești. Pionierii din cadrul secției „Micii naturaliști” vor sărbători și în primăvara aceasta cunoscutele zile tradiționale „a pădurii”, „a păsărilor”, și „a plantării pomilor”.

Desigur că, alcătuiind pentru vacanță programe de manifestări culturale-educative atractive și bogate în conținut, profesorii nu-i vor obliga pe elevi să vină zilnic la școală. Vacanța este destinată odihnei și recreării copiilor. Ei vor putea să folosească aceste zile pentru a-și reînprospăta forțele în vederea eforturilor din ultimul trimestru, jucîndu-se, citînd, vizionînd spectacole etc. Intocmind planurile de activitate pentru vacanță în așa fel încît ele să-i intereseze și să-i atragă pe copii, să corespundă cît mai bine preocupărilor și particularităților lor de vîrstă, programînd desfășurarea a cît mai multe dintre acțiuni în afara școlilor, în aer liber, pe terenurile de sport sau sub forma excursiilor și vizitelor, cadrele didactice vor reuși să asigure elevilor o odihnă plăcută și instructivă în același timp.

Lecțiile, munca obișnuită din timpul zilelor de școală au încetat pentru un timp. Dar profesorii, învățătorii, cei cărora li s-a încredințat educația copiilor, continuă și în zilele vacanței să-și desfășoare activitatea educativă, antrenîndu-i în activități recreative potrivite cu vîrsta și preocupările lor, însoțindu-i și îndrumîndu-i în timpul jocurilor, al excursiilor sau al sărbătorilor, ca și în zilele de școală.

V. OCTAVIAN

În timpul rezolvării problemei.

Cunoștințe exacte, temeinice

O cerință de bază a muncii la catedră este aceea ca fiecare profesor să se preocupe permanent de asigurarea unui conținut științific ridicat al predării, pentru a-i înzestra pe elevi cu un sistem de cunoștințe exacte și bine corelate, pe care să le poată aplica în practică, pentru a-i ajuta în înțelegerea materialist-dialectică a fenomenelor din natură și societate.

În cele mai multe școli, sub îndrumarea organizațiilor de partid, colectivele didactice pun pe primul plan lupta pentru o calitate cît mai înaltă a lecțiilor, desfășurînd o muncă creatoare pentru găsirea căilor și mijloacelor celor mai potrivite în acest scop. Astfel, la Școala de 8 ani din Ocna Sibiului, consiliul pedagogic manifestă o grijă deosebită pentru nivelul științific, ideologic al lecțiilor, pentru felul în care sînt pregătiți elevii. La Școala medie „Ion Slavici” din Arad, organizația de bază (secretar Maria Izsák) a înscris printre preocupările centrale ale activității politice lupta pentru un conținut bogat și o calitate ridicată a lecțiilor. Prin asistențele la ore pe care le fac comuniștii, ca urmare a sarcinilor izvorîte din planul de muncă al organizației de bază cu privire la asigurarea purității ideologice a lecțiilor, ei ajută conducerea școlii în înlăturarea lipsurilor și în generalizarea experienței pozitive, contribuînd la ridicarea calitativă a procesului instructiv-educativ.

Tot mai mulți profesori se străduiesc să realizeze un conținut înalt al predării, înțelegînd prin aceasta nu încărcarea lecției cu detalii de mare specialitate, ci informarea exactă, științifică a elevilor asupra fenomenelor din natură și societate, în forme accesibile lor, dar nu simpliste, vulgarizatoare.

Iată-l, de exemplu, pe profesorul Dezideriu Kelemen de la Școala medie nr. 1 din Arad, foarte preocupat ca elevii lui să înțeleagă adînc faptele și fenomenele, toate noțiunile prevăzute de programă. Avînd în vedere înlănțuirea care există între fenomenele din natură și din societate, faptul că predarea unei noțiuni se bazează pe înțelegerea alteia ș.a.m.d. tov. Kelemen pune un deosebit accent pe însușirea temeinică a fiecărei cunoștințe ca o condiție esențială pentru însușirea întregii materii. Astfel, el s-a străduit ca elevii să înțeleagă bine ce este valoarea, știînd că aceasta le va fi necesară pentru a putea înțelege multe alte probleme de economie politică pe care le au de studiat. Aceeași preocupare o dovedește și pentru însușirea temeinică a celorlalte categorii economice, pe care caută să le facă înțelese elevilor încă din clasă, din timpul explicațiilor.

Pentru a fixa mai bine în minte noile cunoștințe, pentru a-i familiariza pe elevi cu ele și a-i ajuta să le aplice, să le folosească tov. Florica Muștean de la Școala medie din Petroșeni le cere elevilor

Simpozion în legătură cu tehnica nouă

Cadrele didactice de la Centrul școlar tehnic din București al Ministerului Industriei Ușoare folosesc mijloace variate pentru familiarizarea elevilor cu problemele progresului tehnic. Printre acțiunile cele mai eficiente întreprinse în ultimul timp pe această linie, de un deosebit succes s-a bucurat simpozionul cu tema „Probleme noi în industria textilă”. În cadrul simpozionului au făcut expunerii, care au fost audiate cu mult interes de elevi, cercetători de la institutele științifice și profesori-ingineri de specialitate.

Au fost prezentate probleme în legătură cu materiile prime, cu tehnica nouă utilizată în filatură, în țesătorie și în textile, cu progresele tehnicii în industria de tricotașe, cu metodele moderne folosite în analiza și încercarea materialelor textile și cu ultimele realizări în finisarea produselor din lînă, bumbac și fire sintetice.

La acest simpozion, care a avut și un caracter de schimb de experiență metodică, au participat și cadre de conducere din alte școli care pregătesc muncitori și tehnicieni pentru fabricile textile. Toți participanții au apreciat eficiența acestui mijloc de informare tehnico-științifică a elevilor.

Prof. GH. DIVRICEAN

ca, acasă, atunci cînd își învață lecția, să găsească și alte exemple decît cele pe care le-a folosit ea la lecție. Bunăoară, la lecțiile de filozofie ea le-a cerut să găsească singuri exemple de cauză și efect, de împlinire și necesitate etc., să ilustreze legătura dialectică dintre acestea folosind cunoștințele lor de fizică, chimie, literatură, istorie. De asemenea, la lecțiile de socialism științific profesora cere școlărilor să încerce a arăta singuri, pe baza celor învățate și știute de ei, cum a folosit partidul nostru în activitatea sa legile dialecticii, învățătura privind posibilitatea și realitatea, transformarea posibilității în realitate etc. Asemenea teme orale date pentru acasă și, bineînțeles, verificate la lecție sînt un mijloc eficace de sistematizare a unui șir de noțiuni pe baza înțelegerii lor depline, de a dezvolta puterea de abstractizare și de concretizare a elevilor, de a-i ajuta să interpreteze procesele și fenomenele din natură și societate.

Grija pentru însușirea de către elevi a unor cunoștințe exacte, științifice se vedește la cadrele didactice cu o bună experiență și din preocuparea lor pentru felul în care vorbesc elevii. Astfel de profesori sînt conștienți de faptul că o exprimare neglijentă, încălțată reflectă cunoștințe imprecise, sau chiar greșite, confuze. De aceea, ei nu trec cu vederea greșelile

(Continuare în pag. 2)

Manualele de științe naturale

În ultimii ani, ca urmare a unor reeditări și revizuirii succesive, manualele de științe naturale s-au îmbunătățit atât din punct de vedere al conținutului cât și din punct de vedere grafic, răspunzând tot mai mult cerințelor predării.

Cu toate acestea, unele manuale mai prezintă unele deficiențe, mai cuprind unele erori care pot aduce prejudicii predării.

Manualul de botanică pentru clasa a VIII-a, bunăoară, mi se pare bine echilibrat ca volum de cunoștințe și scotesc că, în general, este accesibil elevilor din această clasă. Consider însă că manualul nu scoate suficient în evidență evoluția lumii vii. De asemenea, nu s-a dovedit întotdeauna suficientă grijă pentru rigurozitatea științifică în tratarea temelor cerute de programă. De exemplu, în capitolul „Absorbția soluțiilor minerale de către rădăcină” autorii explică pătrunderea soluțiilor minerale în rădăcini prin fenomenul de osmoză. Se știe însă că fenomenele fiziologice caracteristice plantelor, fenomene care sunt manifestări ale materiei vii în mișcare, nu pot fi reduse la simple fenomene fizice, căci aceasta ar duce la mecanicism. De aceea, este necesar ca în legătură cu fenomenele de absorbție a soluțiilor minerale să se arate că apa se absoarbe prin perii absorbantă și că sărurile minerale intră prin zona netedă, printr-un schimb de cationi și anioni între soluția solului și sucii vacuolar al celulelor. În orice caz manualul va trebui să scoată în evidență complexitatea acestui proces fiziologic.

În mod impropriu este formulată în acest manual și definiția respirației anaerobe. După cum se știe, în urma procesului de respirație are loc eliberarea unei cantități de energie. În manual se afirmă că, în cazul respirației anaerobe, organismul ia oxigenul nu din aerul atmosferic, ci din substanțele organice ce se descompun. Or, realitatea este alta. Organismul care se caracterizează prin respirația anaerobă nu ia oxigenul, ci își procură

energia necesară din procese metabolice la care nu participă oxigenul atmosferic. Afirmarea greșită la care ne-am referit îi duce de altfel pe autorii manualului la o contradicție atunci când arată că respirația anaerobă este echivalentă cu fermentația. Acest lucru este într-adevăr just, dar el exclude prima explicație, deoarece în procesul fermentației intervin fermente și nu este necesar oxigenul, cu toate că poate avea loc și o degajare de oxizi prin fenomenul de dehidrogenare.

Aceeași greșală se strecoară și în manualul de zoologie pentru clasa a IX-a, în lecția despre viermele de gălbează, unde, atunci când se vorbește despre respirația acestuia, se spune că el folosește oxigenul pus în libertate prin descompunerea moleculelor de glicogen. O explicație identică — și la fel de greșită — se dă și în lecția despre țenie, pentru ca abia mai departe, la pag. 33, să se dea o precizare justă, arătându-se că energia necesară activității vitale a acestor animale se obține prin descompunerea, cu ajutorul fermentului, a glicogenului.

În manualul de zoologie pentru clasa a IX-a întâlnim și unele inconsecvențe și neglijențe. Astfel, la capitolul „Moluște” (pag. 47) se arată că scoica de lac nu are „țihină”, pentru ca în aceeași lecție să se afirme, în altă ordine de idei, contrariul. La capitolul „Pesti” (pag. 104) se spune că „derma este formată din țesut conjunctiv, în care se găsec celule pigmentare”. Aceeași afirmație se repetă și la capitolul „Batracieni” (pag. 120), deși este bine cunoscut faptul că celulele pigmentare se găsec atât în epidermă cât și în dermă.

Consider greșită formularea folosită în lecția despre batracieni (pag. 123), unde se spune: „în momentul când (broasca) vrea să prindă o insectă...” Această formulare defectuoasă poate da elevilor impresia că prinderea insectelor de către broască este un act conștient.

Și în manualul de geologie pentru clasa a XI-a se mai întâlnesc unele lipsuri. De pildă, aici se a-

firmă că sienitul este o rocă acidă, deși se știe că este o rocă cu proprietăți intermediare.

În exemplificarea unor afirmații, manualul de Bazele darwinismului pentru clasa a XI-a se bazează pe o serie de cunoștințe predate în cadrul altor discipline ale științelor naturale. Acest procedeu este bine venit în măsura în care exemplele folosite sînt exacte. Se mai întâlnesc însă în manual cazuri de erori. De exemplu, ceratiții sînt plasați în permian, în timp ce manualul de geologie arată că sînt caracteristici triasicului. Se afirmă, de asemenea, că primele mamifere apar în triasic, în timp ce în manualul de geologie se arată că ele apar la începutul perioadei jurasice.

Aceste observații referitoare la manualele de științe naturale folosite anul acesta în școli au scopul atât de a atrage atenția cadrelor didactice ca în lecțiile respective să insiste asupra lămuririi problemelor menționate, cât și pentru a fi folosite cu ocazia revizuirii manualelor, pentru ca în ediția viitoare ele să răspundă mai deplin cerințelor actuale ale predării științelor naturale.

Prof. VALENTIN CIOBANU
Școala medie nr. 5 din Brașov

Manuale de fizică pentru școala de 8 ani

Nedumeriri firești

Dacă analizăm manualul de fizică pentru clasa a VI-a, ediția 1962, prin prisma volumului de cunoștințe necesare absolvenților școlii de 8 ani, constatăm că el prezintă, față de ediția anterioară, serioase îmbunătățiri, dar și că nu este întru totul scutit de lipsuri.

Cea mai importantă mi se pare aceea că încă nu se ține seama suficient de cerințele practice, ale producției. Astfel, din tabelele pentru calcularea diferitelor suprafețe și a volumului diferitelor corpuri cuprinse în capitolul „Măsurarea lungimii, suprafeței, volumului etc.”, sînt omise unitățile de măsură pentru suprafețe folosite în agricultură (ha, ar etc.), dar se vorbește despre măsurarea suprafeței unei frunze (!?) operație a cărei importanță practică este, desigur, foarte redusă. De asemenea, cînd este vorba de măsurarea capacității unui vas autorii nu amintesc nimic despre măsurarea capacității vaselor mari cu ajutorul decalitruului, folosit frecvent în gospodăriile colective și omit, de asemenea, să vorbească despre dublu-decalitru, folosit la măsurarea cerealelor.

În sala de lectură pentru copii a Bibliotecii centrale din Bacău

Reveniri inutile

În general, istoria literaturii române se studiază în școala medie după sistemul liniar. Începînd din clasa a IX-a, în fiecare an se predă o anumită perioadă din istoria literaturii. Sistemul nu exclude revenirea asupra unor opere pentru aprofundarea problemelor la nivelul claselor superioare. Dar adesea în alcătuirea programelor și a manualelor pentru cursul mediu se abuzează în această direcție.

Să luăm câteva exemple.

Nuvela lui Marin Preda „Desfășurarea” se analizează pentru prima dată în clasa a VII-a. În anul următor, în clasa a VIII-a, studiul ei este reluat timp de două ore, pentru a se lămuri elevilor noțiunea de nuvelă ca specie a genului epic. În clasa a XI-a, cînd se prezintă monografic opera lui Marin Preda, programa recomandă ca în cadrul celor două ore ce i se rezervă să se realizeze trei mari obiective: scurtă prezentare a activității literare a scriitorului, caracterizarea generală a romanului „Morometii” și analiza literară a nuvelei „Desfășurarea”. Pentru a respecta programa, profesorul este nevoit să prezinte succint, într-o oră, întreaga activitate literară a lui Marin Preda și să caracterizeze sumar romanul „Morometii” (după ce verifică bineînțeles, cunoștințele elevilor asupra romanului „Bărgănan”, analizat în lecția anterioară), iar în ora a doua să analizeze din nou „Desfășurarea”, pe care elevii au mai analizat-o, pe larg, și înainte. Cum este și firesc, majoritatea judecăților de ordin tematico-ideologic și artistic se repetă. Desigur că astfel romanul „Morometii”, care constituie opera cea mai reprezentativă pentru scrisul lui Marin Preda, este tratat superficial. Consider că ar fi mult mai bine

ca în clasa a XI-a să se acorde o oră pentru analiza mai amănunțită a „Morometilor”, nuvelei „Desfășurarea” și celorlalte opere rămînînd să li se facă doar o caracterizare generală.

Un caz similar îl prezintă lecțiile privind nuvela „Uzina vie” de Al. Sahia. În clasa a V-a, pe parcursul a trei ore, elevii o citesc și-i povestesc conținutul pentru a înțelege noțiunea de narațiune. În clasa a VIII-a se acordă studiului aceleiași nuvele tot trei ore, pentru ca, pe baza unei analize amănunțite, să se definească fiecare component al operei literare (temă, idee, subiect etc.). În clasa a XI-a, dintre toate scrierile lui Sahia este recomandată spre analiză aceeași nuvelă. Cu mai mult folos s-ar putea analiza altă operă cu care elevii nu au făcut cunoștință în clasele precedente.

„Noaptea de vară” este studiată în clasa a VIII-a pentru definirea noțiunii de pastel, iar în clasa a X-a pentru a se ilustra sentimentul naturii în opera lui Coșbuc. La fel, schița „Arendașul român” de I. L. Caragiale, care în clasa a VII-a se studiază amănunțit, în comparație cu „Socoteala” lui Al. Vlahuță, se reia în manualul clasei a X-a. Dar de ce să repetăm aceleași considerații, cînd putem prezenta elevilor alte schițe ale mareului scriitor, tot atât de valoroase?

Timpul economisit prin evitarea unor reveniri inutile poate fi afectat studierii altor opere ale scriitorilor prevăzuți în programă, astfel încît monografiile prezentate elevilor să fie mai bogate, să le descopere laturi și nuanțe noi ale peisajului literaturii române.

VISTIAN GOIA
Cluj

Cunoștințe exacte, temeinice

(Urmare din pag. 1)

lile de exprimare, caută să-i învețe pe elevi să-și exprime gândurile, ideile în forma cea mai clară, cea mai adecvată conținutului. O asemenea problemă trebuie să intre în preocupările fiecărui profesor atent la conținutul științific al predării, la bagajul de cunoștințe pe care și-l formează, în școală, elevii. Și aceasta încă de la clasa I. Nu este îngăduit să se treacă ușor nici peste greșelile cele mai mici, chiar dacă sînt făcute de elevii din primele clase. Am văzut, de exemplu, cadre didactice care admiteau, la clasa I, că „ovalul este un cerc” sau că „animalele sălbatice sînt rele, iar cele domestice sînt bune”, scotînd că la copiii de 7 ani acestea nu sînt greșeli grave. Neîndreptate la vreme, însă, asemenea formulări, care denotă cunoștințe eronate, sînt asimilate așa. Și dacă ele se vor adăuga și altora de același fel, peste care se va trece de asemenea

La tema „Importanța măsurătorilor în fizică și folosirea lor în viața de toate zilele, în industrie și agricultură”, manualul prezintă o serie de instrumente, dar omite dintre acestea șublerul. Scotesc însă că e mult mai folositor ca elevii să cunoască, mai curînd decît bastonul Lydlin, de exemplu, șublerul și felul cum se minuieste acesta, căci nu există atelier mecanic, S.M.T. și chiar G.A.C. unde să nu se folosească șublerul, iar din experiența mea în predare am observat că elevii învață cu ușurință mînuirea lui și lucrează cu el cu multă plăcere.

În manual se întâlnesc și unele lipsuri de altă natură. Bunăoară, la tema „Greutatea aerului. Presiunea atmosferică” autorii își propun să demonstreze de la început că și aerul, ca și celelalte corpuri, are greutate. Experiența pe care o prezintă însă (la pag. 100), este prea dificilă, atît din punct de vedere al executării cît și al înțelegerii ei de către elevi, căci este necesară cîntărirea balonului, vidarea lui, o nouă cîntărire etc. Scotesc cu totul nejustificat faptul că la această temă nu se vorbește nimic despre presiunea laterală a

aerului, care este tratată separat la tema „Pompe pentru gaze”. Inconsecvența în metodă apare și mai evidentă dacă ținem seama de faptul că la capitolul „Presiunea lichidelor” faptele au fost prezentate integral — presiunea de sus în jos, de jos în sus și laterală. De altfel, înșiși elevii și-au exprimat mirarea, întrebîndu-mă în clasă, la lecție, dacă aerul nu exercită și el o presiune laterală, ca și lichidele.

Se știe că un manual de fizică trebuie să prezinte imagini ale celor mai uzuale aparate și instrumente. Iată însă că figura 100 de la pagina 107 prezintă o pompă pentru camerele automobilelor cu totul diferită, atît din punct de vedere al înfățișării cît și al principiului de funcționare, de pompele folosite în mod uzual.

La multe capitole din manual problemele de calcul sînt în număr insuficient. Cred că numărul problemelor de calcul, mai ales la sfîrșit de temă sau de capitol, trebuie să fie mai mare, avînd în vedere rolul important pe care îl are în studiul fizicii rezolvarea problemelor practice.

Prof. I. TUDOR

cu vederea dintr-un motiv sau altul, munca de instruire a elevilor va fi serios primejduită. Se știe doar că este mult mai greu să „scoți din cap” elevilor cunoștințele greșite, după ce au prins rădăcini ca niște adevărate buruieni pe ogorul curat al cunoașterii, decît să le înlături de la bun început. De aceea trebuie explicat elevilor, chiar la clasa I, după puterea lor de înțelegere și cu mijloacele corespondente, că, de pildă, ovalul nu este cerc, că animalele sălbatice nu se deosebesc de cele domestice după criteriul agresivității ș.a.m.d.

Mai sînt încă școli unde se consideră că felul cum își exprimă elevii ideile este doar de domeniul muncii profesorului de limba română, unde nu li se pretinde copiii exactitate științifică în formulări decît dacă acestea privesc specialitatea profesorului respectiv. Așa se întimplă, de exemplu, la Școala medie nr. 9 din București (director E. Munteanu),

unde există profesori, mai ales la clasele V-VII, care neglijează exprimarea elevilor și folosirea terminologiei științifice, lăsînd ca eforturile să fie făcute numai de profesorii ce predau limba și literatura. O asemenea „scăpare” are desigur urmări serioase pentru nivelul general de pregătire al elevilor. Se impune ca toate cadrele didactice, indiferent de specialitate, să se ocupe de exprimarea în termeni riguroși științifici, de exprimarea clară și sistematică a elevilor. Numai astfel poate fi vorba de un învățămînt științific, care să-i înarmeze pe elevi cu un volum de cunoștințe exacte, pe care să le poată folosi în viață.

Acum, la vîrstă școlară, încep să se pună temeliile pregătirii solide pe care o cere societatea noastră fiecărui constructor al ei. Prin urmare, grija noastră să fie permanent aceea de a da elevilor cunoștințe cît mai temeinice și mai exacte.

Cercurile tehnice, una din formele cele mai corespunzătoare de organizare a activității elevilor în afară de clasă, răspund în același timp pasiunii tinerilor pentru munca creatoare tehnico-științifică și multiplelor cerințe ale instrucției și educației. Constituite pe profilul disciplinelor predate în școală, aceste cercuri au căpătat forme mereu mai precise de specializare pe baza înclinațiilor manifestate de diferite grupuri de elevi, contribuind tot mai larg la dezvoltarea orizontului lor științific și tehnic, la înarmarea lor cu deprinderi, la buna lor pregătire pentru munca în producție, pentru viață.

Experiența dobândită pînă în prezent în activitatea cercurilor tehnice din școli a seos în evidență, ca o condiție de bază pentru obținerea unor rezultate valoroase, orientarea atenției principale către studiul problemelor producției moderne agricole și industriale și către efectuarea de lucrări practice în aceste domenii — construcții de machete, micromodele, aparate de laborator, experiențe privind îmbunătățirea soiurilor de plante, stabilirea agrotehnicii celei mai potrivite pentru anumite regiuni, acimatizarea unor noi soiuri de pomi fructiferi etc. În acest fel a fost organizată, de pildă, munca cercurilor de constructori-mecanici, de petrochimie sau de automatică de la Școala medie „N. Bălcescu” din București, a cercurilor de la Școala medie „I. L. Caragiale” din Ploiești și de la Școala medie nr. 5 din Brașov, a cercurilor tehnice de la Școala medie din orașul Onești sau a multor cercuri de științe naturale din Timișoara. Activitatea cercurilor tehnice de la Școala medie din Onești, de exemplu, a fost legată strîns de problemele pe care le ridică munca din cadrul Combinatului chimic din localitate. Aici s-au organizat experiențe privind tratamentul chimic al țeiului pentru obținerea diverselor derivați, s-au efectuat analize prin metode moderne de laborator etc. Pentru membrii cercurilor de științe naturale din Timișoara s-au organizat, la Stațiunea tinerilor naturalști, experiențe complexe privind studiul problemelor de bază ale producției agricole și zootehnice din regiune. În ceea ce privește cercurile tehnice din școlile profesionale, de meserii și din școlile pentru pregătirea muncitorilor de înaltă calificare și a tehnicienilor s-a cristalizat tendința, deosebit de pozitivă de a se adînci unele probleme de specialitate din sectorul industrial respectiv. Ca urmare, în ultimul timp a crescut simțitor numărul inovațiilor realizate de aceste cercuri care au fost acceptate și introduse în producția diferitelor întreprinderi. Așa s-a întâmplat, de pildă, cu o serie de inovații realizate în cercurile de specialitate de la Școala tehnică a Grupului școlar „Steagul Roșu” din Brașov, de la Școala profesională a Combinatului siderurgic din Hunedoara etc.

Orientarea activității cercurilor către o legătură strînsă cu întreprinderile locale, cu institutele de cercetări, cu cercurile existente în cadrul cluburilor muncitorilor, pe lângă faptul că îi deprinde pe tineri să aplice nemijlocit în practică ceea ce învață în școală, are și numeroase alte efecte pozitive. Se poate asigura astfel, bunăoară, îndrumarea muncii lor de către specialiști — ingineri, maiștri, cercetători etc. Apoi — lucru deosebit de însemnat — contactul cu întreprinderile realizat prin mijlocirea cercurilor vine să întregască influența educativă pe care o exercită producția, oamenii ei asupra școlii.

Apare evident, din analiza activității cercurilor tehnice, că rezultate bune se obțin acolo unde se desfășoară o muncă vie, concretă, care stimulează pasiunea elevilor pentru cunoaștere, care le dă prilejul să-și dezvolte aptitudinile, înclinațiile. Dar mai puțin încă întîlni în școli și cercuri în a căror activitate, pornită la începutul anului cu avînt, apar de la o vreme semne de lincezeală, de indiferență. Și pînă la urmă alți chiar că cercurile respective — după ce au cunoscut o lungă perioadă de stagnare — și-au încetat cu totul activitatea, membrii lor alegîndu-și alte cercuri. Cauza nu e de loc greu de aflat: se datorește felului în care a fost

concepută munca lor. Este limpede că nu-i poate interesa în nici un fel pe tineri o tematică ce nu face decît să repete cunoștințele predate în școală — și încă, uneori, în aceeași formă a lecțiilor. Nu-i pot interesa nici referatele lungi, pur teoretice — care se mai practică, din păcate, în multe locuri. Pe copii, pe tineri, îi atrage o tematică menită să le deschidă orizonturi noi, o muncă efectivă, care le solicită capacitățile creatoare și duce la rezultate vizibile, de utilitate practică. De aceea, principala răspundere a profesorilor care îndrumă activitatea cercurilor tehnice constă în alcătuirea unei tematici cât mai variate, care să dea timp liber preocupărilor constructive, creatoare ale elevilor, care să țină seama, bineînțeles, de pregătirea lor anterioară, dar și de interesele și înclinațiile lor.

În această privință sînt demne de menționat realizările dobîndite de cadrele didactice care îndrumă munca unor cercuri de radioamatori din București, Brașov, Sibiu, Timișoara, Cluj. Cu sprijinul organizațiilor de pionieri și al radiocluburilor regionale, activitatea acestor cercuri a fost astfel orientată încît ajută pionierilor și școlărilor să-și adîncească o serie de noțiuni de bază din domeniul electrotehnicii și radiotehnicii, îi înarmează cu cunoștințe și deprinderi privind transmiterea și recepția radiotelegrafică Morse, îi învață să lucreze ca receptori la stațiile colective în benzile de radioamatori. În școlile medii, activitatea cercurilor de radioamatori frunțate a fost orientată în plus către construirea de aparate electronice, de aparate de emisie-recepție radio și spre studierea modului de propagare a undelor electromagnetice în diferite condiții atmosferice și de anotimp. Majoritatea acestor cercuri au stabilit legături prin radio nu numai cu radioamatorii și radiocluburile din țară, ci și cu numeroși corespondenți de peste hotare. De asemenea, unele cercuri de radioamatori, cum este cel de la Școala tehnică de telecomunicații din Timișoara, au realizat adevărate inovații în construcțiile de radio.

Cît de variate sînt posibilitățile de organizare și desfășurare a unor activități pasionante în cadrul cercurilor tehnice o demonstrează și munca unor cercuri de cinești amatori. La Școala medie din orașul Oțelul Roșu, de pildă, există un cerc de cinești ai cărui membri, pornind de la studiul formării imaginii fotografice și cinematografice, au fost treptat orientați spre aprofundarea unor probleme de sonorizare și regie cinematografică. Mai mult chiar: în ultima perioadă ei au izbutit să realizeze, bineînțeles cu ajutorul cadrelor didactice și al cineclubului de la întreprinderea „Oțelul Roșu”, filme de scurt metraj despre viața elevilor în trecut și astăzi.

Apare evident, în lumina acestor exemple, rolul deosebit de important al profesorului îndrumător pentru conținutul muncii și buna desfășurare a activității cercurilor tehnice. Pregătirea științifico-tehnică și priceperea metodică a pedagogului, cunoașterea adîncită a preocupărilor elevilor sînt determinanți în această privință. Profesorii îndrumători de cercuri sînt chemați să utilizeze în modul cel mai judicios inițiativele creatoare ale membrilor cercurilor tehnice, să ia în seamă propunerile lor și să le sugereze teme menite să le stimuleze interesul. O atență preocupare se impune și pentru formele activităților din cerc, astfel încît acestea să dea muncii copiilor o haină mereu nouă, să nu lase loc lincezelii, lipsei de interes, stagnării. În același timp este de datorită fiecărui conducător de cerc de a veghea ca activitatea din cadrul acestuia să fie organizată cît mai rațional, să nu cuprindă teme și lucrări care depășesc posibilitățile de înțelegere ale elevilor și nici să nu-i încarce cu un volum prea mare de muncă, răpîndu-le din timpul necesar pregătirii lecțiilor, odihnei, jocului.

O mare însemnătate are, pentru stimularea activității cercurilor tehnice din școli și pentru antrenarea unui număr cît mai mare de elevi în cadrul lor, popularizarea largă și prin mijloace cît mai variate a rezultatelor

muncii acestora. Sînt bine venite, în această privință inițiative ca acelea ale conducătorilor Grupului școlar poligrafic și Centrului școlar „Filimon Sirbu” din București, care organizează anual sesiuni ale cercurilor. La aceste sesiuni, la care sînt invitați toți elevii școlii respective, se prezintă cele mai valoroase realizări ale cercurilor tehnice. Un efect deosebit în stimularea interesului masei de elevi pentru activitatea cercurilor tehnice îl au de asemenea spectacolele prezentate de acestea, cu ingenioase numere pe teme de specialitate (ca în unele școli din regiunea Brașov), ca și expozițiile de lucrări executate în cadrul lor (ca la școlile din Oradea și Ploiești).

Stimulîndu-i pe elevi pe linia uneia din cele mai caracteristice însușiri ale lor — pasiunea pentru munca științifico-tehnică creatoare — cercurile tehnice din școli au posibilitatea de a aduce o contribuție de mare preț la formarea lor intelectuală și profesională. Este necesar de aceea să le acordăm o atenție neabătută, să le îmbunătățim prin toate mijloacele activitatea.

M. HERIVAN

Membrii cercului de radio-amatori de la Casa pionierilor din Galați studiază cu atenție funcționarea unui aparat de emisie-recepție.

Cunoștințe legate de practică

Preocuparea de bază a celor ce îndrumă activitatea cercului de fizică de la Școala medie „Vasile Roață” din Rm. Vilcea este de a contribui și pe această cale la orientarea tineretului spre cunoașterea mai adîncită a legilor și fenomenelor fizicii, a aplicării lor în producție.

Îndrumații cu pricepere de profesoara Maria Ababii, tinerii fizicieni au discutat cu pasiune, în cercul lor, probleme privind structura materiei, sistemul periodic al elementelor, energia atomică, natura luminii, descărcările în gaze, legile fundamentale ale mecanicii, au efectuat numeroase demonstrații practice cu caracter original. Aceasta a avut ca urmare nu numai faptul că și-au perfecționat deprinderile de mînuire a unor complicate aparate de fizică — trusa pentru descărcări în gaze, redresorul cu seleniu, aparate pentru demonstrarea transformării energiei hidraulice în energie electrică etc. — dar și acela că au învățat să construiască și ei înșiși unele aparate pe baza indicațiilor din lucrările de specialitate. Astfel, au construit o serie de aparate care pot fi folosite cu succes în studiul mecanicii și electrotehnicii și au confecționat numeroase planșe deosebit de sugerate care au fost prezentate în cadrul expunerilor.

Pentru ca ședințele cercului să fie cît mai variate, o parte din

timpul desfășurării lor este rezervat și rezolvării de probleme, în special din cele publicate în „Gazeta matematică și fizică”.

Cercul ține o legătură tot mai strînsă cu întreprinderile din oraș, membrii lui avînd astfel posibilitatea să adîncească studiul aplicării legilor fizicii în practica de producție. Intrucît cea mai mare întreprindere din Rîmnicu-Vilcea este Combinatul pentru industrializarea lemnului, dotat cu mijloace tehnice moderne, dintre care un mare număr de agregate automate, cercetările întreprinse de elevii cercului s-au orientat în primul rînd către studiul aplicațiilor fizicii moderne în cadrul construcției și funcționării agregatelor perfecționate de prelucrare a lemnului.

De asemenea, în excursiile organizate în regiune, ca și la Sibiu, Brașov, Ploiești, București, unul dintre obiectivele centrale ale membrilor cercului a fost documentarea asupra caracteristicilor de construcție și principiilor de funcționare ale mașinilor și agregatelor moderne cu care sînt dotate Combinatul chimic din Govora, uzinele „Independența”, „Steagul Roșu”, 23 August” etc.

Întreaga activitate desfășurată în cerc a făcut să crească simțitor nivelul pregătirii membrilor lui. Expunerile libere pe care le prezintă acum aceștia bazîndu-se numai pe notițe succinte arată că ei și-au dezvoltat mult gîndirea

logică, științifică, au dobîndit un vocabular de specialitate bogat și precis.

Dar roadele activității cercului de fizică al școlii noastre nu se reflectă numai în creșterea nivelului de cunoștințe și deprinderi ale membrilor acestuia, ci și în îmbunătățirea generală a studiului fizicii în școală. Participarea foarte activă la lecții a tinerilor fizicieni, exemplele interesante pe care le dau aceștia stimulează interesul tuturor elevilor din clasele respective pentru studiul acestei discipline.

De curînd, cercul de fizică al școlii noastre a împlinit 10 ani de existență. Scrisorile trimise școlii cu acest prilej de către foștii membri ai cercului, astăzi studenți la facultățile de matematică și fizică și în institutele tehnice de învățămînt superior, precum și cuvintele rostite de unii dintre aceștia cu prilejul ședinței festive de aniversare, au scos de asemenea puternic în evidență cît de mult i-a ajutat activitatea desfășurată în cercul de fizică la înțelegerea mai aprofundată a diferitelor probleme de mecanică cuantică, electronică, automatică pe care le studiază în facultate, precum și în cadrul practicii efectuate în producție.

Prof. VALERIA SÂNDULESCU
Rîmnicu Vilcea

Tinerii naturalști

Tinerii naturalști de la Școala medie nr. 13 din Capitală desfășoară o activitate bogată, entuziastă. Împărțiți pe secții (de botanică, zoologie și anatomie) ei cercetează în cadrul cercului de științe naturale, îndrumați de profesori, teme de specialitate care le-au atras atenția și le-au stimulat interesul în timpul lecțiilor, poartă discuții, efectuează experiențe în laboratorul spațios și bine utilat pe care-l au la dispoziție.

Colectivul profesorilor de științe naturale din școală s-a străduit să-i ajute pe tinerii naturalști să stabilească pentru cercul lor o tematică variată, interesantă, care să răspundă pe deplin dorinței lor de a cunoaște. De pildă, în secția de anatomie s-au efectuat lucrări de disecție pe broască și pe ochi de mamifer, s-au organizat experiențe de

însușire a excitației neuro-musculare la broască cu ajutorul Kimografului. Pentru ședințele viitoare anatomii au manifestat dorința de a lua în studiu aparatul respirator al mamiferelor. Toate aceste lucrări, efectuate pe animale vii, îi ajută să aprofundeze o serie de probleme de anatomie și fiziologie, contribuind la dezvoltarea concepției lor științifice despre natură.

Teme la fel de interesante sînt cercetate în secțiile de zoologie și botanică. Tinerii zoologi și botaniști au efectuat lucrări de cercetare a țesuturilor vii vegetale și animale, au studiat morfologia și fiziologia unor organisme. De asemenea, ei au vizionat o serie de diafilme despre peștii din R.P.R., despre unele curiozități ale naturii, despre adaptarea animalelor și plantelor la condițiile de viață etc.

Unul din obiectivele principale ale activității tinerilor naturalști este și confecționarea materialului didactic. În laborator sînt expuse numeroase planșe colorate lucrate de ei, sub îndrumarea profesorilor. Se află aici planșe reprezentînd tipuri de sporozoare, structura internă a peștelui, structura internă a angiospermelor, plante exotice etc., colecții de semințe, monșaje de oase din scheletul omului sau al unor animale, insectare, colecții de minereuri și fosile, colecții de animale conservate în formol, o colecție de cuișuri etc. Toate aceste materiale constituie un auxiliar prețios al lecțiilor de științe naturale.

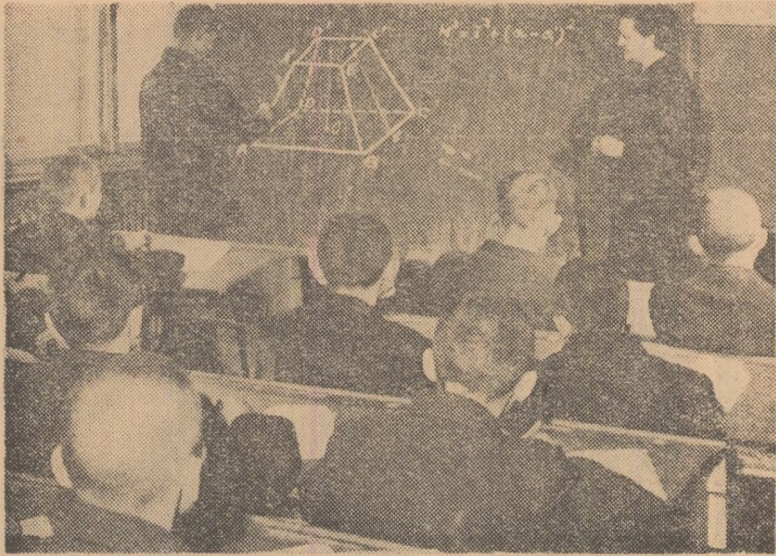
Nu poate fi trecută cu vederea nici inițiativa tinerilor naturalști de a înființa un colț al naturii vii în cadrul laboratorului de științe

naturale. Acest colț cuprinde numeroase plante, un acvariu reprezentînd mediul de baltă și altul cu pești exotici.

Printre realizările cercului trebuie amintite și excursiile în cadrul cărora tinerii naturalști, îndrumați de profesori, au prilejul să cunoască viețuitoarele în mediul lor de viață, colectează materiale și observă fenomenele naturale în desfășurarea lor.

Îmbinînd armonios studiul unor teorii din domeniul științelor naturale cu efectuarea unor experiențe practice interesante, cercul de științe naturale din Școala medie nr. 13 contribuie la orientarea profesională a unor viitori agronomi și biologi, precum și la formarea orizontului materialist - științific al membrilor cercului.

T. CREȚU

La ora de matematică

Studiul spectroscopiei — în strânsă legătură cu practica

Studiul analizei spectrale efectuat în cadrul predării fizicii la clasa a XI-a are o deosebită importanță datorită sferei largi a aplicațiilor sale practice. Deoarece în manual expunerea teoretică nu este însoțită decât într-o foarte mică măsură de exemple practice din producție, am căutat să adun, din lucrările de specialitate, din presă și din activitatea întreprinderilor locale, materiale cât mai semnificative pentru a demonstra elevilor importanța științifică și practică a spectroscopiei.

Începând lecția despre aplicațiile practice ale acestei metode am arătat pe larg elevilor ce măsururi s-au luat în țara noastră pentru utilizarea spectroscopiei în cadrul analizelor cantitative și calitative efectuate în producție, legând acestea de faptul că directivele Congresului al III-lea al P.M.R. prevăd ridicarea continuă a nivelului tehnic și îmbunătățirea continuă a analizei și controlului produselor. Am arătat apoi că pentru aceasta se impune ca în cadrul analizelor de laborator să se înlocuiască anumite procedee mai vechi, costisitoare și de lungă durată, prin procedee ieftine și la nivelul tehnicii moderne.

Elevii cunoșteau din lecțiile anterioare importanța compoziției chimice a materialelor pentru caracteristicile lor tehnice. Arătându-le cum se stabilește compoziția chimică a materialelor și cum se realizează controlul tehnic al acestora, am subliniat că procedeul modern cel mai larg aplicat în acest scop îl constituie analiza cantitativă și calitativă pe cale spectrală, care se efectuează în laboratoarele marilor întreprinderi cu ajutorul spectroscopelor, spectrografelor, stiloscoapelor etc. Vorbind despre analiza spectrală a materialelor le-am explicat elevilor că, pe lângă multe alte avantaje pe care le prezintă față de analiza chimică, această nouă metodă are și avantajul unei deosebite sensibilități. Ca urmare, pentru analiza diferitelor substanțe este necesară doar o cantitate infimă din ele, iar produsele finite pot fi analizate fără a li se aduce vreun prejudiciu. Am scos în evidență, de asemenea, rapiditatea analizelor prin noul procedeu, determinată de faptul că în cele mai multe cazuri nu este nevoie de identificarea tuturor liniilor spectrului, ceea ce face, de pildă, posibilă analiza conținutului furnalelor chiar în timpul șarjei. Am evidențiat totodată faptul că procedeul poate să fie dirijat prin releeuri, adică poate fi automatizat.

Lecțiile referitoare la analiza spectrală sunt un bun prilej de a-i face pe elevi să înțeleagă importanța tehnică a unor procedee de determinare a gradului de impuritate al metalelor, de analiză cantitativă și calitativă a anumitor componenți ai unor aliaje ca de pildă, oțelurile speciale obținute în cuptoarele Martin, care în condițiile analizei chimice nu pot fi puse în evidență.

Am arătat elevilor și importanța deosebită a metodei analizei spectrale pentru studiul structurii moleculare sau atomice a materialelor, explicându-le pe scurt cum se pot trage concluzii asupra structurii atomului din natura liniilor spectrale. De asemenea, le-am explicat importanța spectroscopiei pentru demonstrarea unității materiale a lumii, menționând printre altele că, până în prezent, au fost studiate pe cale spectrală circa 300.000 stele, care s-au dovedit a avea aceleași linii ca și elementele caracteristice de pe Pământ. Am adăugat că tot cu ajutorul spectroscopiei sînt studiate condițiile existente pe suprafața corpurilor cerești și le-am explicat că deviația liniilor roșii demonstrează apropierea sau îndepărtarea de Pământ a acestor corpuri.

Pentru fixarea pe cale intuitivă a cunoștințelor predate am vizitat cu elevii, cu prilejul orelor de instruire practică, laboratoarele unor uzine cum sînt „Steagul Roșu”, Uzinele de tractoare etc., unde se află aparatele spectroscopice, iar pentru aprofundarea acestor cunoștințe le-am recomandat o serie de lucrări ca, de pildă, „Metode moderne de analiză în industrie”, urmînd să organizez apoi la o ședință a cercului de fizică, o discuție pe baza celor citite.

Prof. IOSIF MESZAROS
Brașov

Exigență și indulgență

Cu 30 de ani în urmă — ne scrie un cititor din raionul Tîrnăveni — exista la liceul „A. Mușeșanu” din Dej un profesor-popă renumit pentru „exigență” sa. El pretindea ca elevii să învețe astfel lecția încît să o poată spune „ca pe apă”. Se străduiau bieții copii, învățau cu febrilitate și, cînd la notare, auzeau:

— Excepțional, băiete! Ai nota șase.

Sau:

— Foarte bine! Cinci.

Dacă-l întrebai pe profesor de ce notează un răspuns excepțional cu șase, îți explica pe dată că notele de la 7 în sus sînt rezervate pentru profesor, pentru autorul manualului, pentru profesii și, respectiv, pentru Dumnezeu.

Oare exigență să fi fost aceasta? — se întreabă pe drept cuvînt cititorul nostru, îngrijorat de faptul că și astăzi există pe ici pe colo părtași ai concepției de mai sus cu privire la exigență.

În adevăr. Există și profesori care dau elevilor note mai mici decît merită „pentru ca să-i determine să depună tot mai multă străduință în studiu”. Unii fac acest lucru mai ales la începutul anului școlar, socotînd că „exigența” lor va pune elevul pe gînduri și acesta, de la început, va învăța cu străduință. (Cîte note bune însă va trece în catalog profesorul, pe nedrept, la sfîrșitul anului, pentru a contracara efectele exagerărilor anterioare?) Alții sînt de la început pînă la sfîrșit la fel de „severi”. Și nu o dată îi poți auzi:

— Cu cine ai învățat matematica în școala elementară?

— Cu X.

— Și ce medie aveai?

— 8.

— Da, 8... coboară tonul, a meditație profundă, noul profesor. Ai învățat cu un pedagog indulgent. Anul acesta însă pune-te serios pe treabă, copile. Ești în clasa a VIII-a și înveți cu mine. Iar eu nu sînt chiar atît de dărnice la notare.

Și elevul învață, învață tot timpul cu spaimă de frica notei și a celui care o pune. Iar cînd, la lecție, este ascultat și i se notează răspunsul cu 5 în loc de 8 sau 9, simte că totuși ceva nu este în regulă la tovarășul profesor. Poate îi lipsește spiritul de dreptate, poate i s-a cam tocit acest spirit...

Pe de altă parte, un director de școală din raionul Negrești se arată nemulțumit de faptul că unele cadre didactice sînt prea îngăduitoare cu elevii, presărînd cu nemiluita în catalog notele bune și trecînd cu vederea, din „înțelegere” a slăbiciunilor copiilor, răspunsurile proaste, pregă-

tirea cu mult sub nivelul cerut de programă.

Asemenea pedagogi pot fi auziți spunînd în cancelarie:

— Lasă, dragă. E copil. Ce vrei? Cum să-i scazi nota la purtare pentru cîteva geamuri sparte?

Sau, în clasă:

— Dănuț, tu ai tratat foarte bine subiectul la teză. Se vede că îți place literatura și că ești bine informat asupra creației artistice a lui Tudor Arghezi. Fii atent însă: faci enorme greșeli de ortografie. Se poate!... în clasa a XI-a...

Iar cînd elevul deschide caietul de lucrări scrise constată că a primit nota... 10! Rușinat parcă de dojana blîndă a „bunului” dascăl, elevul recunoaște în sinea lui că ar cam trebui să pună mîna pe o carte de gramatică. Nu se supără însă pe profesor că i-a dat cu indulgență nota zece. (Cum ar putea să se mai și supere?). Totuși, la fel cu colegul lui simte, vag, că pedagogul este deficițar pe planul echității.

Nota trebuie să reflecte pregătirea elevului. În fața profesorului, a părinților, a școlarului însuși. O problemă de matematică rezolvată bine la tablă, cu rapiditate și siguranță poate fi notată fără ezitare cu zece. După cum o lucrare scrisă la romîna cu un conținut foarte bun, dar cu greșeli de formă nu poate fi considerată totuși foarte bună și notată ca atare. Un răspuns subprecizat dintr-o exigență prost înțeleasă, ca și unul supraapreciat dintr-o indulgență exagerată nu stimulează activitatea copilului. Practica a arătat cu prisosință că în primul caz elevul se va descuraja vîzînd că, oricît de bine ar munci, pregătirea lui tot nu va fi prețuită, iar în cel de al

doilea caz, vîzînd că profesorul îi trece atît de ușor cu vederea lipsurile, va slăbi exigența față de sine însuși.

Și apoi, să nu uităm celălalt aspect, cel puțin tot atît de grav: elevul va înțelege desigur că, de fapt, și într-un caz și în celălalt, profesorul a comis o injustețe. Ce facem atunci cu exemplul pe care trebuie să-l constituie pedagogul pentru copii? Ce se întîmplă cu prestigiul lui? Căci, în adevăr, o injustețe a comis.

Se cere, prin urmare, exigență, o exigență rațională față de munca elevilor noștri, obiectivitate în aprecierea strădanilor fiecăruia din ei. Acest lucru va lichida deosebirile mari care există citeodată de la o școală la alta, de la un profesor la altul în ce privește situația la învățătură și disciplină oglindită în catalog.

Întîlnești citeodată o situație cam ciudată: școlii în care se face, în realitate, carte mai puțină apar în scripțe cu o situație strălucită. Și invers. Ce-ar fi dacă în numele exigenței — de astă dată al exigenței față de profesori — secțiile de învățămînt ar folosi din cînd în cînd sistemul sondajelor pe această problemă, la anumiți profesori, în anumite clase, la anumite școli? Uneori sondajul ar putea fi făcut pur și simplu prin examinarea de către inspectori sau directori a lucrărilor scrise și prin compararea aprecierilor făcute de aceștia cu aprecierea profesorului reflectată în nota dată de el.

Constatărea ar oferi un serios material pentru concluziile cu privire la nivelul real de pregătire al elevilor, la modul în care își face datoria fiecare învățător și profesor.

STELA PREDESCU

O oră de curs la clasa I de la Școala medie „Ilie Pintilie” din Capitală

A scoate în evidență esențialul

A scoate în evidență, în lecții, ceea ce este esențial în materia explicată, a-i face pe elevi să înțeleagă esențialul și să-l rețină este una din sarcinile principale ale predării. Acest lucru îl înțeleg tot mai mulți profesori care, urmînd ca elevii să pătrundă încă în clasă, în timpul lecției, esența noțiunilor pe care le studiază, stăruie în mod special asupra problemelor principale.

Așa procedează bunăoară, în lecțiile ei, profesoara Lucia Calman, care precă științele naturale la Școala medie „Mihai Viteaz” din București. Am asistat de curînd la o lecție de anatomie ținută de această profesoară la clasa a X-a.

În prima parte a lecției, în care a verificat cunoștințele elevilor referitoare la homeostazia singelui, profesoara a urmărit să vadă dacă ei au înțeles că homeostazia este starea de echilibru a elementelor din sînge în cazul unui organism sănătos, pentru ca în continuare, în legătură cu posibilitatea variației anumitor elemente din sînge (ca de exemplu concentrația zahărului), să-i determine să insiste asupra rolului glandelor cu secreție internă și al sistemului nervos în menținerea a-

cestui echilibru. Orientați de profesoară, elevii s-au referit la cauzurile de hiperglicemie și la acțiunea regulatoare a secreției pancreasului endocrin și a sistemului nervos simpatic în menținerea homeostaziei singelui. Profesoara le-a cerut să precizeze că este vorba de secreția endocrină a pancreasului punîndu-i astfel în situația să releve dublul rol pe care îl are în organism pancreasul, glandă care are și secreție exocrină și secreție endocrină. Faptul că în timpul întregării s-a insistat în mod deosebit asupra rolului sistemului nervos și al glandelor cu secreție internă în menținerea echilibrului normal al elementelor din sînge, a întărit convingerea elevilor că procesele fiziologice din organismele vii sînt procese complexe, care se condiționează reciproc.

Elevii au vorbit și despre sistemul circulator arterial, descriînd pe scurt circulația arterială, numind arterele mai importante din organismul omului. Profesoara i-a orientat spre o anumită ordine a răspunsurilor, ceea ce i-a ajutat să înfățișeze în mod sistematic arterele, oprindu-se la început asupra acelor care irigă regiunea superioară a corpului, apoi asupra acelor care irigă regiunile medii și inferioare. Îndicînd precis porțiunea irigată de fiecare arteră, ele-

vii au dovedit că nu au memorat mecanic denumirile respective, ci și le-au însușit pe baza înțelegerii legăturii dintre denumirile arterelor și denumirea regiunii pe care o deservesc.

În predarea lecției noi, referitoare la sistemul circulator venos și la circulația în capilare, tovarășa Calman s-a bazat pe cunoștințele însușite de elevii anteriori. Ea a făcut o paralelă între sistemul circulator arterial și cel venos scoțînd în evidență atît asemănările cît și deosebirile. Solicitîndu-i în permanență pe elevi, profesoara a lămurit împreună cu ei, unele probleme, ca de pildă cauza pentru care sîngele circulă în corp într-un singur sens. Tot împreună cu elevii s-au stabilit apoi regiunile irigate de cele două mari vene din organism — vena cavă superioară și vena cavă inferioară.

Pentru a-i ajuta pe elevi să se sizeze ceea ce este important în lecție, profesoara a sistematizat noțiunile esențiale într-o schemă pe care a notat-o la tablă. Aici au fost indicate clar venele din regiunea cefalică, cele din regiunea membrelor superioare, cele din regiunile toracică și abdominală, ca și din partea inferioară a corpului. A fost folosită, de asemenea, planșa care ilustrează sistemul circulator venos.

O deosebită grijă a manifestat

toav. Calman, pe tot parcursul lecției, pentru fixarea cunoștințelor. După ce și-au notat pe scurt venele care irigă fiecare porțiune din corp, elevii au fost solicitați să arate folosindu-se de planșă, care sînt acestea. Astfel ei și-au precizat noțiunile noi încă din clasă, rămînîndu-le pentru acasă doar aprofundarea lor.

Înceind lecția cu explicarea circulației capilare, profesoara a insistat asupra rolului capilarelor în stabilirea legăturii între sistemul circulator arterial și cel venos, cît și asupra rolului circulației capilare în schimbul de gaze și substanțe nutritive dintre sînge și organism. Cu deosebit interes au urmărit elevii demonstrația practică la microscop a circulației capilare din laba de broască.

Prezentînd elevilor în mod sistematic acest material destul de mare ca volum și destul de dificil, profesoara a știut să-l facă accesibil datorită explicațiilor sale clare, ca și datorită folosirii juste și oportune a schemei, a planșelor și a demonstrației practice. Stilul său de muncă dovedește simț de răspundere și o preocupare permanentă pentru a ține lecțiile de bună calitate, ceea ce se răsfrînge pozitiv în nivelul de cunoștințe al elevilor pe care-i pregătește.

C. DEMETRESCU

Predarea scrierii rapide

Elevii clasei a X-a a Școlii medii din Predeal, antrenați în rezolvarea problemelor de fizică, rămân uneori și după ce sună, în fața tablei.

Folosirea materialului cartografic

Noțiunile de geografie economică predate în școala medie fac cunoscute elevilor legile repartiției geografice a producției și particularitățile dezvoltării acesteia în diferite țări, în raport cu legile economice obiective proprii orânduirii sociale a țărilor respective. Studiul acestor noțiuni îi ajută pe elevi să înțeleagă în adâncime rolul hotărâtor al modului de producție în dezvoltarea societății în fiecare regiune a globului pământesc.

În înțelegerea și interpretarea fenomenelor și datelor specifice geografiei economice, un rol important revine hărților, schițelor și altor materiale cartografice. De aceea am căutat să folosesc cât mai larg, la lecții, asemenea materiale. De pildă, predind la clasa a IX-a cunoștințele privitoare la economia U.R.S.S., am folosit harta economică a U.R.S.S. editată recent de E.S.D.P.

La lecțiile de geografie economică din clasa a XI-a am folosit cu bune rezultate și harta bogățiilor minerale ale globului și a principalelor centre de prelucrare a acestora. Îndeosebi mi-a folosit această hartă la studiul geografiei economice pe ramuri, ca și la studiul economiei unor regiuni ca America de Nord, America Latină, sud-estul Asiei etc. Harta m-a ajutat să pun în evidență politica de jaf a pu-

terilor colonialiste, care au împiedicat orice dezvoltare economică a teritoriilor subjugate de ele.

De mare ajutor îmi este în predarea geografiei patriei la clasa a XI-a harta economică a R.P.R., care arată elevilor realizările dobândite de poporul nostru muncitor, sub conducerea partidului, în opera de desăvârșire a construirii socialismului în țara noastră, ajutându-i astfel să-și însușească cunoștințele temeinice, strins legate de viață.

În scopul de a concretiza cât mai larg noțiunile de geografie economică pe care le predau elevilor folosesc și schițe geo-economice, care se pot realiza lesne prin reproducerea mărită a schițelor din manual. De pildă, socotesc necesare asemenea schițe pentru a ilustra, în clasa a XI-a, răspândirea unor ramuri industriale sau repartiția zonală a unor culturi agricole în țara noastră. De asemenea, folosesc la lecții grafice privind dinamica dezvoltării producției țării noastre comparativ cu perioadele anterioare.

Prin folosirea largă a materialului didactic elevii pot cunoaște fenomenele economice în toată complexitatea lor, formându-și cunoștințe precise, temeinice.

Prof. VASILE CIRCOTĂ
Complexul școlar Birlad

Împotriva exprimării confuze, stereotipe

Preocupându-mă, ca profesor de limba română, de cultivarea deprinderilor de exprimare corectă a elevilor, atenția mi-a fost atrasă de un aspect al vorbirii unora din ei — o exprimare șablon, și uneori confuză, stereotipă. Astfel, la multe lecții de literatură auzi formulări ca: „A fost un scriitor deosebit de însemnat al timpului său”, „Opera scriitorului are o valoare deosebită”, „Scriitorul ocupă un loc deosebit în peisajul literar al vremii”, „Surprinde aspectele vieții timpului său cu măiestrie deosebită”, „Descrie cu un meșteșug deosebit” etc.

Rezultă deci îmbinări mecanice ale unor cuvinte, construcții „de rezonanță” care de fapt spun lucruri imprecise.

Când epitetul „deosebit” devine pur și simplu adjectiv, tocându-se prin utilizarea lui în serie, se trece la folosirea de termenii „excep-

țional”, fără a se delimita eventual în care domeniu activitatea respectivă este „excepțională”. De ce își fac loc în exprimarea elevilor asemenea formulări stereotipe? Cauzele, după părerea mea, sînt numeroase. În primul rînd, clișeele verbale se datoresc faptului că unii elevi nu și-au însușit suficiente cunoștințe cu privire la scriitorul sau opera despre care vorbesc și de aceea recurg la formulări generale, vagi.

Alteori, alunecarea spre formulări pretențioase, dar confuze are loc din cauză că elevul se lasă furat de rezonanța unor construcții pe care le-a întâlnit într-o anumită situație și i-au plăcut. Dar aplicate oriunde și oriunde, detașate de conținutul pe care-l exprimau în contextul în care au fost întâlnite, ele devin formulări goale. Un elev din clasa a X-a, în introducerea la o compu-

tere despre opera lui Caragiale, de pildă, și-a construit astfel fraza: „Comicul lui I. L. Caragiale nu este gratuit, nu transpune pe spectator în zona ideală, ci dezonșează procese de gândire adînci”. „Mirajul emoțional” pe care s-a scos pe el mai mult miraj verbal gratuit.

Se impune pentru înlăturarea unor asemenea defecțiuni ca profesorul de limba română să controleze cât mai des măsura în care elevii înțeleg formulările pe care le folosesc și pe care le împrumută. Se mai impune ca însuși profesorul să folosească o limbă clară, precisă, o exprimare lipsită de șabloane pentru a putea servi elevilor un veritabil model de vorbire corectă.

Prof. MARIN DUMITRU
Școala medie din comuna Costești Argeș

Trecerea la scrierea rapidă constituie o etapă superioară a predării caligrafiei în școală și are loc atunci cînd dezvoltarea psiho-intelectuală a copiilor permite realizarea scrierii ritmice, neîntrerupte (clasa a IV-a). În această fază, atenția nu se mai concentrează asupra scrierii literelor, ci asupra relațiilor dintre acestea și dintre cuvinte. Treptat, se ajunge la automatizarea scrierii, atenția concentrîndu-se în special asupra conținutului de idei. Învățarea scrierii rapide este necesară pentru că se înmulțesc numărul de cunoștințe ce trebuie notate pe maculatoare după explicația profesorului, numărul dictărilor, al lucrărilor scrise etc.

Scrierea rapidă rezultă din simplificarea scrierii cursive cu scopul de a se mări rapiditatea scrierii de mîna, pentru o cît mai mare economie de timp. În mod firesc, deci, ea trebuie predată după însușirea de către elevi a scrierii cursive.

Creșterea rapidității în execuție cerută de scrierea rapidă impune să se renunțe la grosimi, literele executîndu-se dintr-o singură trăsătură continuă, cu variațiuni de grosimi puțin perceptibile, fără întreruperi la trecerea de la un element la altul al literei ori la legarea literelor între ele. De asemenea, se cere și renunțarea la unele trăsături suplimentare, necaracteristice ale literelor care frînează rapiditatea, cum ar fi, de pildă, spiralele. Tot în acest scop și pentru realizarea unei scrieri neîntrerupte, intervin unele mici adăugiri la forma literelor cursive (de exemplu, bucle de legătură la p, d, f, A, B, D etc.) Este de reținut totuși faptul că există și litere care trebuie scrise cu întreruperi, ele neputînd fi legate sau modificate fără a-și pierde forma caracteristică, (de exemplu K, O, Q, V, etc.).

Majoritatea literelor mari și mici se pot scrie rapid neîntrerupt, păstrîndu-li-se forma de la scrierea cursivă, dar renunțîndu-se la grosimi și spirale.

Creșterea rapidității scrierii este condiționată și de alți factori, ca poziția corectă a scris a corpului, a caietului, a tocului, calitatea hîrtiei, a peniței, a cernelei; ea depinde și de dezvoltarea mușchilor brațului, antebrațului, mîinii și degetelor în vederea coordonării mișcărilor ritmice.

La scrierea rapidă se folosește penița din aluminiu cunoscută sub denumirea de „peștișor” (fig. 1). Se întrebuițează caietul tip 3 în perioada pregătitoare (trimestrul III din clasa a III-a) și caietul tip dictando în clasele a IV-a, a V-a și a VI-a. În clasa a IV-a, în primele lecții din trimestrul I (perioada exercițiilor pregătitoare) se poate folosi încă liniatura caietului tip 3, a-

Fig. 1

tașînd 2—4 pagini din acestea la caietul de dictando.

La început, literele mici se scriu pe portativul întreg al caietului dictando. Înalțimea se reduce treptat la 1/2, apoi la 1/3 din spațiu, pînă se ajunge în înălțimea normală, folosită în mod curent — 1/4 din spațiu.

Literele mari vor fi executate mai întîi pe două spații și apoi pe un singur spațiu. Între rînduri se lasă cîte un spațiu liber, pentru a se evita atingerea literelor. În perioada scrierii după dictare se trece la scrierea literelor pe fiecare rînd. Se evită atingerea literelor mari prin micșorarea înălțimii lor cu 1—2 mm.

Pentru a veni în sprijinul elevilor care întîmpină greutăți în respectarea înclinării reglementare a literelor — de 65° — pe caietul de dictando, am folosit, cît timp a fost necesar, metoda liniilor de control al înclinării. Astfel, am recomandat copiilor să întărească cu cerneală, pe o

pagină de caiet cu liniatura tip 3, liniile oblice care indică înclinarea scrierii și să o folosească sub pagina de caiet dictando pe care vor scrie. În continuare, i-am deprins să deseneze pe caietul de dictando o singură linie de control, cu înclinarea reglementară, trasată din colțul de jos al caietului. După ce elevii s-au deprins cu înclinarea necesară a scrierii am renunțat și la această linie.

De obicei, la începutul lecției controlez dacă elevii au materialul necesar — peniță „peștișor”, caiet de dictando, cerneală, sugativă. Am grijă și de poziția corectă la scris a corpului și a caietului — poziție care este aceeași ca la scrierea cursivă.

După ce fac legătura cu lecția anterioară, prin scrierea după dictare a citorva exerciții cuprînzînd literele învățate, anunț tema lecției noi. După aceasta prezînt elevilor o planșă cu literele pe care le voi preda, scrise cursiv pe portativul respectiv, și altă planșă cu aceleași litere — scrise rapid — pe liniatura tip dictando. Analizez cu elevii cele două feluri de litere, scoțînd în relief asemănările și deosebiriile între ele. Atrag atenția și asupra modificărilor survenite în scrierea rapidă a acestor litere, pentru realizarea legăturii neîntrerupte între elementele literelor și între litere și pentru creșterea rapidității în scriere. În felul acesta elevii au, pe de o parte, prilejul să întuiască literele ce vor fi predate, iar pe de altă parte, își fixează și își completează cunoștințele cu privire la caracteristicile celor două feluri de scriere — cursivă și rapidă. Totodată ei își dau seama că baza scrierii rapide stă scrierea cursivă.

Reamintesc elevilor că învățarea literelor mici și mari în scrierea rapidă are loc tot în ordinea genetică (la fel ca la scrierea cursivă), literele fiind grupate pe baza asemănării, a elementelor comune, literele noi avînd în componența lor elemente din literele predate anterior. Bunăoară, la grupa a II-a (care cuprinde literele T, F, P, B, R.) elementul comun este trăsătura șerpuită coboritoare, continuată în stînga cu un semioval (fig. 2).

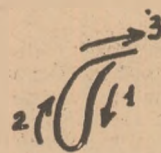

Fig. 2

După întuirea și analizarea literelor în grup trec la analiza fiecărei litere în parte și la descompunerea ei în trăsături și direcții, precum și la recompunerea literei respective. Apoi are loc scrierea ei, după ce sînt stabilite proporțiile (înălțimea și lățimea ce trebuie respectate). Totodată precizez și forma fiecărei litere, cu modificările survenite față de scrierea ei cursivă.

Se scrie la început în aer, ritmic, numărîndu-se pentru fiecare direcție a trăsăturii și grăbindu-se treptat ritmul. După aceea am scris pe tablă fiecare literă, dînd explicațiile necesare. Astfel, la predarea literelor din grupa a II-a am arătat că literele T, F, P, (fig. 3) nu se mai

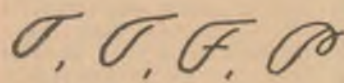

Fig. 3

compun din două elemente distincte, întrerupte, ca la scrierea cursivă, ci dintr-o singură trăsătură continuă, cu trei direcții: o șerpuită coboritoare, la care dispăre spirală, se continuă în sus formînd un semioval mare în stînga șerpuitei și unindu-se pe orizontală cu cel de-al doilea element al literei cunoscut la scrierea cursivă (fig. 3). La acest al doilea element dispăre

spirală începătoare, păstrîndu-se cea terminală, dar simplificată (semioval mic sau buclă mică), în cazul literei P.

Am explicat elevilor că aceste modificări s-au făcut în vederea realizării unei scrieri legate, continue, cu economie de timp (prin renunțarea la întreruperi și la unele spirale) pentru a mări astfel rapiditatea scrierii. Am precizat că forma caracteristică a literelor, proporțiile și înclinarea au rămas aceleași ca la scrierea cursivă, dar s-a renunțat la grosimi, trăsăturile fiind pe cît posibil uniforme, ușoare, fără să se mai apese pe peniță la trăsăturile coboritoare.

Fig. 4

Elevii au scris și ei pe caiete literele de la tablă. Am controlat ca ele să fie executate cît mai corect. După aceea, am trecut la analiza celorlalte litere: B și R (fig. 4), care au o parte comună cu literele T, F, P și în special cu litera P. Litera B scrisă rapid este de fapt litera P la care se mai adaugă un semioval cu o buclă de legătură în locul spiralei terminale (cunoscută la scrierea cursivă). Litera R își păstrează și ea, ca și celelalte litere, forma caracteristică de la scrierea cursivă, fiind modificată numai în stînga, ca la literele T, F, P, B.

După însușirea și scrierea corectă a fiecărei litere predate, recomand scrierea repetată a ei, pe cîte 1—2 rînduri, în mod liber și ritmic.

Pentru stabilirea și respectarea regulilor de legătură, care rămîn aproape aceleași cu cele de la scrierea cursivă, fac și exerciții de scriere legate a literelor mari cu litera mică: (Tt, Ff, Pp, Bb, Rr) și de scriere a literelor mari predate, legate cu ovale și semiovale (Po, Ba, Re etc.), amintînd că distanța între litere la scrierea rapidă este puțin mai mare decît cea de la scrierea cursivă.

Scriu apoi pe tablă cîteva nume proprii cu literele învățate, pe care elevii le scriu și ei în caiete. Cer ca, în continuare, elevii să scrie alte nume proprii. După ce au scris cercetez caietele, discut cu întreaga clasă greșelile tipice și dau exemple pozitive și negative privind munca lor în cadrul lecției predate.

În lecția următoare fac cu elevii exerciții de dictare și scriere ritmică, urmînd respectarea regulilor învățate în lecțiile anterioare cu privire la scrierea corectă a literelor, la legătura dintre ele, la distanța dintre litere și cuvinte etc. Controlez ca elevii să nu pună semnele accesorii (punct la i, bară la t etc.) decît după ce cuvîntul a fost scris în întregime. La dictare folosesc la început propoziții scurte și lozinci, ca „Trăiască Partidul Muncitoresc Român”, „Trăiască Republica Populară Romînă” ș.a., care să contribuie neforțat la realizarea laturii educative a lecțiilor.

Este foarte important să urmărim nu numai scrierea corectă, aplicarea și respectarea regulilor scrierii rapide, dar și realizarea unei scrieri frumoase, cîtește, curate, aspectul ordonat al paginii; se asigură astfel și latura estetică a lecției de caligrafie.

În predarea scrierii rapide am mereu în vedere ca elevii să înțeleagă că vor folosi această scriere în toate activitățile lor din școală (teme, teze, diverse lucrări și notițe), precum și mai tîrziu, în viață. De aceea consider ca o sarcină importantă predarea în mod sistematic a materiei și supravegherea atentă a aplicării corecte a regulilor grafice și tehnice, cît și a formării deprinderilor specifice acestei scrieri.

Prof. MARIA GH. ALMĂJEANU
Școala de 8 ani nr. 111, București

Din activitatea secțiilor de învățămînt

ÎN RAIONUL SIBIU

Obiectiv principal

Activitatea secției de învățămînt a raionului Sibiu se desfășoară pe baza unui plan general de muncă, care cuprinde numeroase măsuri menite să ajute școlilor în buna desfășurare a activității instructiv-educative.

Pe baza acestui plan munca de îndrumare și control în școlile raionului Sibiu se desfășoară diferențiat, în funcție de etapele anului școlar. Astfel, la începutul trimestrului I au fost organizate inspecții avînd drept obiectiv urmărirea modului în care s-au deschis școlile, cum au fost rezolvate problemele de încadrare, cum s-a realizat planul de școlarizare în lunile următoare s-a urmărit îmbunătățirea frecvenței, felul în care sînt predate diferite obiecte, printre care s-a acordat o grijă deosebită „Agriculturii”. Multă atenție au manifestat inspecții și pentru urmărirea eficienței predării cu cadre specializate la clasele I—IV, care se experimentează la Școala din Tălmaci.

Concluziile inspecțiilor școlare sînt discutate în ședințe cu directorii, ceea ce îi ajută pe aceștia să-și îmbunătățească munca. Planul general al secției cuprinde și alte măsuri în vederea îndrumării directorilor de școli asupra modului cum să organizeze activitatea în școală, cum să coordoneze și să controleze calitatea muncii cadrelor didactice. De pildă, secția de învățămînt a difuzat școlilor un „ghid” care cuprinde recomandări privind felul cum trebuie stabilite obiectivele ce vor fi urmărite în timpul asistențelor, cum trebuie să fie analizată o lecție etc.

O deosebită atenție acordă secția și muncii metodice. În raion a fost organizat un cabinet pedagogic unde lucrează cadre didactice cu o bogată experiență pedagogică. Aceasta ajută pe inspecții în desfășurarea muncii de îndrumare și control ca și în organizarea muncii cercurilor pedagogice. Tematica acestor cercuri a fost stabilită astfel încît să răspundă problemelor concrete ivite în fața cadrelor didactice. Bunăoară, constatîndu-se că unii învățători au nevoie de sprijin în ceea ce privește valorificarea conținutului educativ al lecțiilor de istorie, la una din ședințele cercului pedagogic din

Boiștea s-a prezentat un referat cu tema „Educarea dragostei față de clasa muncitoare și față de partid prin lecțiile de istorie”, urmat de predarea unei lecții de citire cu caracter istoric. După criterii similare, la cercul pedagogic din Slimnic s-au organizat o lecție de educație fizică și un referat cu tema „Predarea educației fizice la clasele I—IV, element component al educației comuniste”.

Secția de învățămînt a raionului Sibiu a acordat o mare atenție cercului pedagogic al profesorilor de agricultură. Ședințele acestui cerc au prilejuit, printre altele, și un bogat schimb de experiență între cadrele didactice. La una din ședințe, de pildă, profesorul Dobre Marin de la Școala de 8 ani din Selimber a prezentat colegilor săi în cadrul cercului lucrarea demonstrativă „Iarvizarea cartofului”.

Sînt numeroase aspectele muncii de îndrumare și control în care secția de învățămînt a raionului Sibiu a obținut pînă în prezent rezultate bune. Dar mai există și unele probleme care necesită o mai mare atenție, astfel ca munca secției să fie și mai eficientă, să dea roade și mai bogate. Ar fi necesar în primul rînd să se efectueze un număr mai mare de inspecții la clasă. Este neîndoielnic că, printr-o mai bună organizare a muncii în cadrul secției, numărul zilelor petrecute pe teren de către inspecții ar putea crește simțitor. Pentru o evidență clară a desfășurării muncii de control și îndrumare ar fi bine venit un grafic care să arate, la zi, care școli au fost vizitate de către inspecții. Un asemenea grafic ar veni în ajutorul controlului sistematic, organizat al tuturor școlilor din raion.

Se impune de asemenea, în vederea unei mai mari eficiențe a muncii secției de învățămînt a raionului Sibiu, o mai mare atenție pentru calitatea inspecțiilor școlare și a documentelor de inspecție. Se pare, într-adevăr, că uneori inspecțiile școlare din acest raion se efectuează superficial. Așa, de exemplu, o inspecție organizată la școala din Sebeșul de Sus, care a durat numai o singură zi, s-a desfășurat după o tematică în care au fost

cuprinse 5 probleme (munca directorului, planurile alcătuite de cadrele didactice, conținutul procesului de învățămînt, munca în afară de clasă și extrașcolară, activitatea culturală a cadrelor didactice). O astfel de inspecție n-a putut să ducă, firește, decît la un control de suprafață și la obținerea unor concluzii insuficient de documentate, iar procesul-verbal încheiat în urma ei n-a putut ajuta efectiv școala în îmbunătățirea muncii instructiv-educative. La fel s-au întimplat lucrurile cu inspecția de o zi efectuată la Școala medie din Avrig, care nu a reușit să scoată la iveală o serie de deficiențe ce persistă de mai multă vreme la această școală.

Este demn de apreciat faptul că metodologii voluntari ai cabinetului pedagogic sînt antrenati în munca de îndrumare și control, dar se impune ca brigăzile constituite din rîndurile lor să fie conduse de către un inspector metodist al secției de învățămînt. Totodată socotim că, pentru a ajunge cu adevărat la rezultatele dorite, este necesar ca o astfel de brigadă să rămînă cel puțin 3 zile în școala pe care o controlează.

Este adevărat că secția de învățămînt s-a preocupat în acest an școlar de îndrumarea muncii directorilor. Totuși, și în această privință se cere o mai mare atenție. Este necesar ca directorii să fie orientați spre efectuarea unui număr mai mare de asistențe la lecțiile cadrelor didactice și, în special, ale acelor care au nevoie de un ajutor mai sistematic. Sînt directori de școli care, lăsîndu-se furiați de o serie de probleme administrative, au efectuat, de la începutul anului școlar, foarte puține asistențe la lecții, cu tot „ghidul” trimis de secție. (De pildă directorii de la școlile din comunele Racovița, Porumbacu de Sus, Selimber, Avrig etc.).

Sîntem siguri că, ridicînd calitatea inspecțiilor școlare, secția de învățămînt a raionului Sibiu va aduce o îmbunătățire simțitoare în activitatea instructiv-educativă desfășurată de școlile raionului.

F. GHEORGHE

Încă de la începutul acestui an școlar, după ce am analizat rezultatele activității anterioare a secției noastre de învățămînt, ne-am dat seama că una dintre principalele probleme către care trebuie să ne îndreptăm atenția o constituie ridicarea calificării cadrelor didactice, intensificarea ațit a muncii de îndrumare și control, cît și a muncii metodice în scopul perfecționării lor profesionale. Aceasta este una dintre necesitățile primordiale ale învățămîntului din regiunea noastră și de aceea a fost înscrisă în planul anual de muncă al secției de învățămînt ca unul din principalele lui obiective.

În vederea realizării acestui obiectiv ne-am propus în primul rînd să ridicăm calitatea inspecțiilor prevăzute în planul anual. Am hotărît ca acestea să fie efectuate îndeosebi în brigăzi și să aibă o tematică precisă, urmărind diverse probleme privind metodică și conținutul predării, munca educativă, munca directorului, activitatea metodică etc. După fiecare deplasare în școală inspecțiilor și-au sistematizat principalele constatări într-un material mai amplu, care a constituit baza unor analize efectuate fie în ședințe cu directorii școlilor din raion (așa cum s-a întimplat la raioanele Gilort și Calafat) fie în ședințe ale cercurilor pedagogice pe specialități (cum s-a procedat în raionul Olteț).

În permanență s-au aflat în centrul preocupărilor noastre acțiunile menite să contribuie nemijlocit la perfecționarea cadrelor didactice — cursurile de perfecționare organizate pe plan regional, consfăturile, ședințele cercurilor pedagogice sau ale comisiilor metodice. În perioada vacanței de iarnă, de pildă, am organizat un curs la care au participat aproape 900 de profesori de diferite specialități și un curs special pentru profesorii care predau „Agricultura”. La aceste cursuri au fost tratate diverse probleme

pedagogice și de metodică, precum și probleme de strictă specialitate. Prelegerile au fost ținute de cadre care predau la Institutul pedagogic de 3 ani sau la Institutul agronomic din Craiova, de inspecții etc. Totodată, am îndrumat unele secții de învățămînt raionale, cum sînt cele de la Baia de Aramă, Strehaia și Baș, să organizeze cursuri scurte cu dirigenții în vederea îmbunătățirii muncii educative.

Ne-am preocupat îndeaproape și de desfășurarea unei munci metodice eficiente. În general, activitatea comisiilor metodice din școli urmărește clarificarea acestor probleme care s-au ivit în practica muncii pedagogice. Este pozitiv faptul că a crescut preocuparea comisiilor metodice pentru a înlătura formalismul din activitatea lor tocmai pe această cale a cuprinderii unor obiective ivite din necesitățile concrete ale școlii. Poate fi evidențiată activitatea metodică desfășurată de comisiile metodice de la școlile medii din Novaci, Cetate și Calafat, de la școlile de 8 ani din comunele Făurești (raionul Oltețu), Hunia (raionul Calafat), Cotofenii din Față și Izvoru (raionul Craiova) etc. Cîteva titluri de referate prezentate în comisiile metodice cum sînt, de pildă, „Ce înseamnă disciplina conștientă și cum o putem realiza în școala noastră”, sau „Cum folosesc materialul didactic în predarea lecțiilor” (Școala medie din Cetate), „Temele pentru acasă — mijloc important pentru formarea deprinderilor de muncă independentă ale elevilor” (Școala de 8 ani din Izvoru — raionul Craiova), „Metodica organizării și desfășurării excursiilor” (Școala de 8 ani din Cotofenii din Față — raionul Craiova), „Cum am reușit să formez spiritul de colectiv la elevi” (Școala medie din Plenița — raionul Calafat) etc., dovedesc preocuparea comisiilor metodice de la aceste școli pentru rezolvarea unor probleme concrete ridicate de munca din școală. Dar mai sînt și comisii metodice care au planuri de muncă întocmite formal, lipsite de obiective concrete, în cadrul cărora se țin referate pur teoretice, nelegate de cerințele imediate ale școlii, lecții deschise stabilite la întîmplare și care nu se desfășoară la un nivel corespunzător, unde au loc discuții lipsite de conținut etc. Asemenea comisii întîlniști la Școala medie din Grădiștea (raionul Oltețu), la școlile de 8 ani din comunele Căpreni, Pojogeni și Albeni (raionul Gilort), Dobridor și Salcia (raionul Calafat), Bratovoiești și Malu Mare (raionul Craiova) ș.a. De aceea colectivul secției de învățămînt regionale depune eforturi pentru a îndruma concret activitatea metodică ce se desfășoară în școli. Colectivele secțiilor de învățămînt cît și directorii de școli din raioanele Oltețu, Gilort, Calafat și Craiova au fost instruiți recent asupra problemelor privind munca metodică. Totodată vor fi organizate schimburi de experiență în cadrul raioanelor între comisiile metodice cu rezultate bune în activitatea lor și cele cu rezultate slabe, în scopul generalizării experienței pozitive și al ridicării pe o treaptă superioară a nivelului muncii metodice din școli.

D. VOICU

șeful secției de învățămînt a regiunii Oltenia

Pentru îmbunătățirea muncii directorilor

Stilul de muncă al directorului de școală constituie, așa cum a dovedit-o practica, un element determinant al modului cum se desfășoară întreaga activitate a colectivului de cadre didactice. Într-adevăr, pentru succesul muncii învățătorilor și profesorilor este absolut necesar ca directorului membrilor colectivului de direcție să le fie pe deplin clare obiectivele ce se cer atinse, căile care pot duce la realizarea lor, să știe să se orienteze cu siguranță în multiplicitatea sarcinilor ce le revin în calitate de conducători ai unei instituții de învățămînt.

Numeroase exemple din viața școlilor demonstrează rezultatele bune care se obțin în munca instructiv-educativă acolo unde conducerea de școli se preocupă în primul rînd și cu toată seriozitatea de ridicarea nivelului procesului de învățămînt. Este concludentă de pildă, în această privință, situația de la Școala medie din Tg. Măgurele. Aici, directorul școlii, împreună cu cei doi adjuncți ai săi, au efectuat în mod organizat asistențe la lecții, urmărind cum se desfășoară predarea la toate clasele și la toate obiectele și au desprins, pe baza acestor asistențe, concluzii cu caracter generalizator. Datorită acestui fapt în școală s-au creat condițiile unei reale îmbunătățiri a muncii de predare, ceea ce s-a oglindit cu limpezime în rezultatele obținute la sfîrșitul trimestrului I. De pildă, din cei 180 elevi ai claselor a XI-a, 120 au obținut note bune și foarte bune. La fel, rezultatele bune pe care le obține școala de 8 ani din comuna Cucerdea, raionul Tîrnăveni, se explică în mare măsură prin grija pe care o poartă directorul școlii, profesorul Petre Ia-

cob, pregătirii elevilor. Acesta efectuează în fiecare trimestru un însemnat număr de asistențe, pe care le fructifică pîndind discuții amănunțite cu cadrele didactice.

Urmărind să acorde un ajutor cît mai concret directorilor în îndeplinirea însemnatelor sarcini ce le revin, numeroase secții de învățămînt organizează acțiuni menite să contribuie la perfecționarea continuă a pregătirii lor. Multe din aceste acțiuni au ca scop, în primul rînd, să clarifice directorilor diverse probleme privind îndrumarea procesului instructiv-educativ din școală. Secția de învățămînt a regiunii Mureș-Autonomă Maghiară, de pildă, a organizat pentru directori un schimb de experiență cu acest obiectiv la Școala medie „F. Bolyai” din Tîrgu Mureș. Cu acest prilej directorii participanți la consfătuire au cules — după cum au arătat în scrisorile trimise redacției noastre prof. Margareta Bilcu, directoarea Școlii medii nr. 5 din Tg. Mureș sau prof. P. Oproiescu, directorul Școlii medii nr. 1 din Tîrnăveni — învățăminte prețioase cu privire la modul în care trebuie să se pregătească pentru asistențele la lecții, la criteriile după care să se conducă în analiza lecțiilor, la felul cum să întocmească planurile operative săptămînale și la necesitatea ca acestea să precizeze în mod concret lecțiile sau activitățile la care directorul urmează să participe, la însemnățile convorbirilor individuale cu cadrele didactice în vederea îmbunătățirii diferitelor laturi ale muncii lor, la mijloacele realizării legăturii dintre școală și familie etc.

Probleme similare au constituit obiectul unor consfătuiri cu di-

rectorii, organizate în raioanele Caransebeș și Lăpuș. La consfătuirea organizată, nu de mult, la Școala de 8 ani din comuna Teregova, raionul Caransebeș, bunăoară, a fost dezbătută tema „Organizarea, controlul și îndrumarea activității dirigenților de către director”, iar la Școala de 8 ani din comuna Copalnic Mănaștur, raionul Lăpuș, peste 40 de directori au participat la discuții pe marginea unui referat care trata probleme privind utilizarea asistențelor în munca de îndrumare și control.

Într-o largă măsură, contribuie la perfecționarea pregătirii directorilor și cercurile pedagogice. În ședințele cercului pedagogic din raionul Bîrlad, de exemplu, se poartă discuții rodnice despre metodică organizării și efectuării asistențelor, despre îndrumarea muncii educative. De asemenea, la cercul pedagogic al directorilor din raionul Șomcuta se discută în chip concret, pornindu-se de la observații efectuate pe marginea unor lecții, despre conținutul îndrumărilor pe care trebuie să le dea directorul profesorilor și învățătorilor după ce a asistat la lecții.

Ocupîndu-se în general de perfecționarea profesională a directorilor, multe secții de învățămînt dau o atenție specială orientării acestora asupra modului cum trebuie să se ocupe de îndrumarea activității metodice. La una din ședințele cercului pedagogic al directorilor din raionul Tîrnăveni, ședință organizată la Școala de 8 ani din comuna Adămuș, s-a discutat tocmai despre acest aspect al activității directorului. În prealabil secția de învățămînt a cercetat activitatea metodică desfășurată la mai

multe școli din raion, adunînd astfel un bogat material concret pe baza căruia s-au desfășurat discuțiile. Cu acest prilej directorii au avut posibilitatea să vadă cît de inutile sînt referatele formale, cu caracter general, care se țin în unele ședințe ale comisiilor metodice din raion și cît de dăunătoare este pentru întreaga muncă a școlii neglijarea activității metodice, așa cum s-a întimplat la școlile Sînbenedic, Laslău Mare, Simniclăuș, Cornești etc. Probleme similare au fost discutate și la cercul pedagogic al directorilor din raionul Săveni, regiunea Suceava.

Desigur, munca pentru perfecționarea profesională a directorilor nu se reduce numai la aceste aspecte. Un rol de seamă — de altfel rolul cel mai important pe această linie — îl au cursurile organizate de institutele de perfecționare. De pildă, cursul de două săptămîni organizat la începutul acestui an, de către I.P.C.D. Iași cu directorii școlilor de 8 ani din regiunea Galați a adus o contribuție importantă la orientarea directorilor în vederea îmbunătățirii muncii lor.

Alături de cursurile de perfecționare, consfăturile și schimburile de experiență organizate de secțiile de învățămînt, ca și discuțiile din cercurile pedagogice, sînt mijloace care se află în permanență la îndemîna conducătorilor de școli dornici să-și îmbogățească experiența și cunoștințele necesare pentru a îndruma și a conduce cu chibzuință activitatea colectivelor pedagogice din școlile a căror răspundere le-a fost încredințată.

N. NICOLAESCU

Să evităm paralelismul

În strădania lor de a da orei de dirigiență un conținut bogat și variat, cit mai util pentru educarea elevilor în spiritul înaltei trăsături comuniste, cei mai mulți profesori caută să cunoască adânc viața claselor de care răspund, să afle preocupările și frământările școlărilor, experiența lor de viață. Având mereu în vedere obiectivele educației comuniste, diriginții aleg pentru a le discuta în ora de dirigiență, probleme a căror lămurire contribuie la formarea unei concepții sănătoase despre viață, despre muncă și colectivitate. Cei mai mulți pornesc în asemenea convorbiri de la fapte petrecute în colectivele de elevi, de la întâmplările — bune sau rele — cele mai semnificative și mai concludente pentru stadiul de dezvoltare la care au ajuns elevii și pentru drumul ce mai este de străbătut în munca de educație.

Orientarea spre temele cele mai stăruitor cerute de realități caracterizează munca multor profesori diriginți. În activitatea lor, aceștia au în vedere ansamblul activității educative ce se desfășoară în școală. Ei țin seama de faptul că la această activitate participă toți profesorii, nu numai diriginții și că ea include nu numai orele de dirigiență ci toate formele muncii școlare și în primul rând lecția. Căutând să coreleze sistemul lor de măsuri și mijloace ale muncii educative cu măsurile și mijloacele folosite de ceilalți profesori, asemenea diriginți manifestă grijă pentru evitarea paralelismului, a repetărilor de prisos. Este o orientare bună care contribuie la eficiența muncii educative.

Se știe că activitățile paralele, repetările nejustificate îi obosesc pe copii și-i îndepărtează de la acțiunile pe care le organizăm, ceea ce diminuează efectul muncii noastre. De aceea trebuie să le oculim. Spunem aceasta deoarece se constată, de pildă, că sînt diriginți care programează, pentru a discuta în clasa lor, probleme legate de unele aniversări, deși, de obicei, asemenea aniversări sînt sărbătorite pe școală. Alte teme fixate de unii profesori duc la repetarea dezbaterilor ce au loc pe linia organizațiilor U.T.M. și de pionieri, a unor acțiuni inițiate de acestea.

Ba mai mult, asistînd la orele de dirigiență ale unor profesori de literatură, de exemplu, poți constata că ei discută, împreună cu colectivul de elevi, cel mai adesea probleme ale specialității

lor (și după metodele proprii orelor de analiză literară sau de comunicare a cunoștințelor de istorie a literaturii). Teme privind viața și activitatea lui Mihail Sadoveanu, I. L. Caragiale, Mihail Eminescu, teme ca „Th. Neculuță, poetul muncitor”, „Mesajul protestatar al operei lui Al. Sahia” etc. pot fi nu o dată întilnite în orele de dirigiență conduse de profesori de limba română. Însăși planurile de muncă îți arată, prin tematica orelor de dirigiență dacă dirigințele predă de pildă, matematica sau istoria, muzica sau desenul, sau dacă are o înclinație specială pentru arta scenică, plastică sau vocală, căci o serie de diriginți discută cu elevii lor aspecte din viața unor matematicieni sau istorici, a unor compozitori, pictori sau actori.

Firește, nu sîntem împotriva preocupării profesorului dirigințe de a cultiva interesul pentru știință sau gustul pentru frumos al școlărilor lui. Nu sîntem nici împotriva abordării acelor probleme în care pedagogul simte că are mai multă competență (deși, dacă nevoile vieții colectivului de elevi o cer, el trebuie să fie pregătit la fel de bine în orice problemă ar fi solicitat). Sîntem însă împotriva mutării lecțiilor în orele de dirigiență, împotriva obiceiului unora de a face pe elevi să asiste la activități care se repetă. La aceasta se ajunge în primul rînd prin stabilirea cu superficialitate a temelor ce urmează a fi discutate la orele de dirigiență, prin faptul că unii profesori diriginți nu țin legătură strînsă cu organizațiile de tineret din școală, cu conducătorii de cercuri de elevi și cu întregul colectiv de profesori, pentru a-și coordona riguros acțiunile cu acțiunile acestora.

Bine, vor zice unii — dar ce să discutăm în orele de dirigiență ca să nu ajungem în situația de a aborda problemele ce fac obiectul orelor de curs, al ședințelor pe școală, al activității organizațiilor U.T.M. și de pionieri sau al cercurilor de elevi? Răspunsul îl poate da oricine dacă are în vedere rostul și caracterul orei de dirigiență.

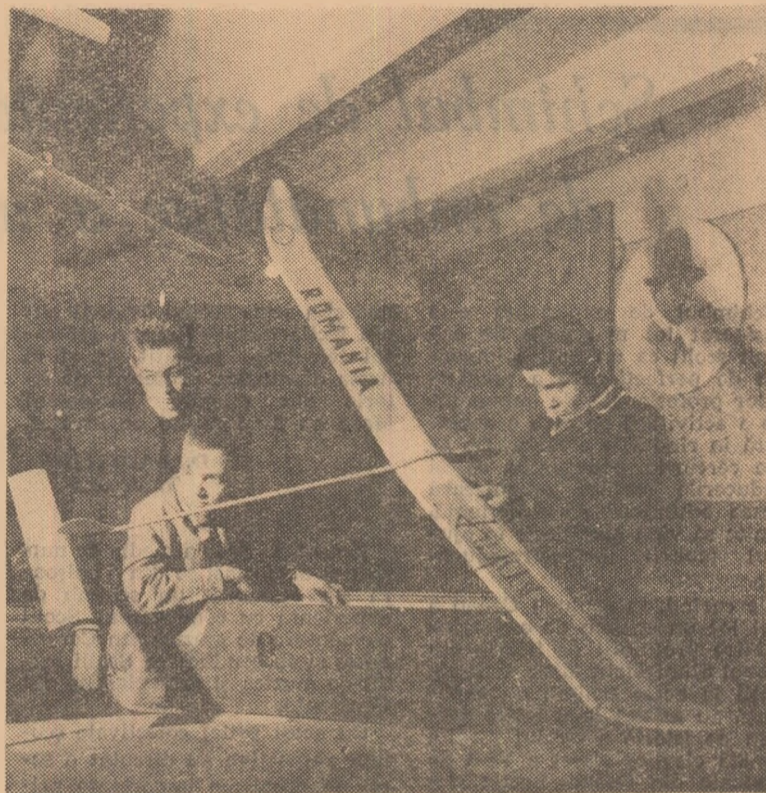
Credem că ora de dirigiență nu trebuie văzută ca o lecție sau ca o ședință, ci ca o convorbire apropiată dintre profesor și elevi, întîlnire în care ei discută, ca de la un prieten mai mare la altul mai mic, probleme de viață ce privesc colectivul respectiv și pe

fiecare membru al lui. În convorbirea noastră cu elevii trebuie să pornim de la fapte petrecute în clasă — cele mai concludente pentru stadiul de dezvoltare la care au ajuns elevii, pentru eforturile pe care le mai au ei de făcut așa încît să fie bine pregătiți pentru viață. Cîte nu se întîmplă în viața clasei zi de zi, săptămîină de săptămîină, astfel încît să putem alege temele cele mai potrivite pentru discuțiile noastre! Am constatat, să zicem, la elevii clasei a X-a, o concepție nu tocmai clară despre ceea ce înseamnă frumusețea omească: unii o apreciază avînd în vedere numai înfățișarea fizică, alții pun un deosebit preț pe îmbrăcăminte, scoțînd că aceasta are ponderea cea mai mare ș.a.m.d. N-ar fi utilă și interesantă o discuție pe tema inspirată de vorbele lui A. P. Cehov „Omul trebuie să aibă totul frumos: și chipul, și haina, și sufletul, și gîndul”? Cît de larg se poate vorbi cu elevii pe o asemenea temă, cîte învățăminte pot ei trage pentru viață, ce contribuție importantă putem aduce prin ea (dacă o tratăm cu măiestrie) la cultivarea dragostei pentru frumos, la formarea unei concepții sănatoase cu privire la această categorie estetică!

Mulți diriginți știu să aleagă asemenea teme. La Școala medie „Mihai Viteazul” din București, bunăoară, s-au discutat în orele de dirigiență teme ca „Tineretea și seriozitatea se exclud?”, „La vîrsta noastră trebuie să ne preocupăm viitorul?” ș.a. foarte indicate pentru a pune în fața elevilor importante probleme de viață, pentru a-l face să reflecteze asupra lor, a-i ajuta să-și pună ei înșiși probleme și să încerce a le da răspuns.

Cunoscînd viața clasei, chibzînd cu răspundere asupra conținutului orelor noastre de dirigiență, este cert că vom găsi pentru discuțiile din aceste ore subiecte care să-i intereseze pe elevi, să le atragă luarea aminte. Vom găsi desigur teme care, fără să repete celelalte activități din școală, întăresc contribuția orei de dirigiență la pregătirea elevilor, la realizarea tuturor laturilor educației comuniste.

ANA COSMIN

La clubul uzinei Grivița Roșie din Capitală, elevii școlilor din cartier petrec, în timpul liber, multe ceasuri plăcute.

O preocupare de seamă — educația estetică

De cum intri în localul Școlii medii nr. 3 din Brașov simți grija colectivului de pedagogi pentru educarea elevilor în spiritul frumosului. Însuși aspectul localului, al coridoarelor, al claselor, al laboratoarelor și atelierelor trădează această preocupare.

Totuși, grija pentru frumos nu se rezumă, în această școală, la aspectele de ambianță. O ședință a consiliului pedagogic, la care am avut prilejul să asistăm și care a fost consacrată educației estetice, ne-a dovedit că este vorba de o preocupare mai largă și mai adîncă. În această ședință profesorii și diriginții au vorbit despre mijloacele prin care caută să cultive gustul pentru frumos al copiilor. Un profesor de literatură a arătat, de pildă, cum folosește toate prilejurile pe care i le dă activitatea cu elevii — de la observațiile asupra aspectului caietului și pînă la analiza operelor literare — pentru a le dezvolta interesul pentru frumos, pentru a-i face să-l perceapă și să-l înțeleagă. În discuțiile cu elevii săi despre personajele operelor literare studiate, acest profesor subliniază urîțenia explozătorilor trîndavi și frumusețea spirituală a celor ce luptă pentru dreptate. În același timp, folosește în lecții cele mai variate mijloace pentru a descoperi elevilor frumusețile limbii literare, pentru a-i face să sesizeze stridența expresiilor vulgare. În acest scop, i-a deprins pe copii să noteze în timpul lecturilor literare pe care le fac acasă sau la școală figurile de stil care le-au plăcut mai mult, să rețină expresiile care redau plastic o idee etc.

Pentru a-i ajuta pe elevi să pătrundă mai adînc semnificația operelor literare, a evenimentelor istorice profesorii din această școală se servesc și de tablourile pictorilor celebri, de albumele care conțin ilustrații. O profesoară a adus la lecțiile de istorie, pentru a le folosi la momentul potrivit, albume reprezentînd piramidele egiptene, Acropole, Pantheonul, statuile lui Fidias, monumente din epoca Renașterii etc.

Dirigința clasei a X-a completează gama multiplelor preocupări pentru a realiza educația estetică în școală prin activitățile ce le-a organizat cu elevii, prin discuțiile pe care le poartă cu ei. Astfel, în convorbirile cu șco-

larii, această profesoară s-a ocupat de frumusețea muncii cotidiene, a comportării, a îmbrăcămintii.

Ședința consiliului pedagogic a relevat faptul că nu a fost neglijată nici contribuția familiei în această privință. Într-adevăr, părinții au fost solicitați să sprijine și ei efortul general în direcția educației estetice a elevilor, dîndu-le indicații concrete în această importantă problemă.

★

Dirigința clasei a VIII-a „B” de la Școala medie din Predeal și-a propus să discute cu elevii săi tema „Cum ne distrăm la reuniunile tovarășești”. Convorbirea a fost organizată din necesitatea de a le forma elevilor o concepție sănătoasă despre modul de a se distra, despre dans, de a-i ajuta să înțeleagă frumusețea acestuia și să respingă exagerările, denaturările, înțelegerea eronată a frumuseții mișcărilor în timpul dansului.

Multe comentarii au suscitât dansurile la modă ca și îmbrăcămîntea la modă. Profesoara i-a făcut pe elevi să înțeleagă că modern nu înseamnă extravagant sau tipător, că întotdeauna trebuie să aibă în vedere în ținuta și comportarea lor ponderea, modestia și bunul gust. Tendința unor tineri de a atrage atenția cu orice preț prin îmbrăcăminte sau prin dansuri exaltate se datorește unei proaste educații și amintește de fapt de proverbul „Numai butoaiile goale fac gălăgie”. Dirigința a prezentat cîteva păreri despre dans ale unor oameni de cultură din țara noastră și a relevat frumusețea jocului popular.

Un merit al acestei discuții a fost acela că profesoara nu a oferit elevilor totul de-a gata, că nu le-a făcut simple recomandări, ci i-a pus în situația de a lua ei înșiși atitudine, făcînd apel la experiența lor de viață, la cele mai nobile năzuințe ale adolescenței.

Educarea estetică necesită desigur, timp și exercițiu susținut. Dar asemenea convorbiri, care vin să se adauge la altele pe teme educative și la o serie de acțiuni bine gîndite își aduc, desigur, contribuția la realizarea telurilor pe care le urmărește școala în acest domeniu.

SULVESTRU PATIȚA
Brașov

De ce numai de la exemple negative?

— Discutăm adeseori în orele de dirigiență despre atitudinea și faptele elevilor, discutăm larg în jurul unor întâmplări ce au avut loc în viața clasei — deschide vorba, în cancelarie, unul din profesori. Socotesc procedeu foarte util, deoarece faptele trăite de elevi pot fi mai bine analizate de ei, concluziile decurg mai firește și sînt mai convingătoare. Dar nu o dată am observat (și, trebuie să mărturisesc, m-am surprins chiar pe mine însumi în acest — după părerea mea — delict) că din multitudinea de fapte petrecute în viața clasei noi ne oprim mai mult la cele rele. Care este avantajul pentru educație?

— Și eu procedez așa și nu cred că greșesc — intervine un coleg. Fap-

tele negative prilejuiesc discuții mai vioaie, mai combative, iar răul poate fi tăiat din rădăcină, direct, fără ocolișuri.

— Posibil să fie și așa, cu toate că nu văd de ce întâmplările pozitive nu ar putea prilejui și ele discuții vii, comentarii ample, care să determine luări de atitudine și subminarea iremediabilă a răului.

— Este adevărat că pot prilejui — începe să dea deapoi colegul. Dar ceea ce este pozitiv înseamnă deja o realizare și intervenția noastră nu-și mai are chiar atîta justificare. Pe cîtă vreme, cu răul lucrurile stau altfel. El trebuie descoperit, întors pe toate fețele în ochii tuturor și condamnat fără drept de apel.

— Crezi oare că este chiar atît de inutilă intervenția noastră în ca-

zul faptelor pozitive, al realizărilor? — stăruie totuși profesorul care a început discuția. Oare acestea nu trebuie cunoscute, nu este nevoie a fi adînc analizate? Oare ele nu pot conduce la concluzii valoroase — și poate mult mai mobilizatoare — pentru viața colectivului, pentru conștientizarea și atitudinea fiecărui elev? Eu socotesc de fapt că aci este vorba despre cu totul altceva, că este vorba mai degrabă despre o anumită comoditate în munca educativă a unora. Desigur, faptele negative produc mai ușor vîlvă. Dar cred că ar trebui să ne situăm pe un drum mai chibzuit ales. Acest drum este, după părerea mea, acela de a da toată atenția și realizărilor elevilor, de a releva cu măiestrie frumusețea acestor realizări, pentru ca prin ele să-i mobili-

zăm pe copii la înfăptuirii și mai demne de laudă. Cît de mult am spori prin aceste strădăniile noastre incredutele elevilor în propriile lor forțe, optimismul lor tineresc!

— Cum, pledezi pentru renunțarea la analiza faptelor negative?

— De loc. Nu sînt pentru neglijarea lor. Dar cred că nu este bine ca pedagogul să pornească întotdeauna în primul rînd de la ele, ca discuțiile cu elevii să se alimenteze mereu, în primul rînd, din acestea. Este în interesul muncii pe care o ducem pentru educarea unor oameni optimiști, încrezători în forțele lor, conștienți de frumusețea vieții noi.

Nu se poate spune că această din urmă intervenție nu avea deplin temei.

S. P.

De la corespondenți la cititori

Schimbul de experiență — mijloc de îmbunătățire a muncii

Schimbul de experiență este considerat tot mai mult de oamenii școlii ca un mijloc important de perfecționare a pregătirii lor profesionale, de îmbunătățire a activității pe care o desfășoară în rândurile elevilor. De aceea cercurile pedagogice, ca și conducerile școlilor organizează adesea schimburi de experiență, menite să vină nemijlocit în ajutorul muncii instructiv-educative.

De curând, în comuna Cenad a avut loc un schimb de experiență între profesorii de istorie din raionul Sinnicolaul Mare. Participanții la acest schimb de experiență au asistat la o lecție deschisă de istorie a evului mediu, predată elevilor clasei a VI-a de la școala din Cenad. Lecția și-a atins pe deplin scopul datorită procedurilor bune folosite în cursul desfășurării ei. Astfel, profesorul a îmbinat just metoda conversației — în cadrul unor discuții bine conduse, bazate pe cunoștințele anterioare ale elevilor — cu expunerea clară, sistematică. De asemenea, el a folosit material intuitiv și material beletristic și a întocmit la tablă, împreună cu elevii, o schemă care i-a clarificat asupra noțiunilor nou predate, ajutându-i în același timp să și le fixeze încă în clasă, în timpul lecției.

În continuarea schimbului de experiență a fost prezentat referatul „Aplicarea principiului intuitiv la lecțiile de istorie”. Discuțiile pe marginea acestuia i-au ajutat pe profesori să vadă mai bine cum pot folosi la lecții materialul intuitiv pentru a concretiza noțiunile predate și a-i ajuta pe elevi să și le însușească în mod conștient.

Schimbul de experiență din Ce-

nad și-a atins scopul întrucât atât din lecția deschisă și din referatul temeinic pregătit, ca și în urma discuțiilor, profesorii de istorie din raionul Sinnicolaul Mare au avut multe de învățat.

D. LADISLAU
Timișoara

★

Recent, la Școala medie de muzică și arte plastice din Timișoara s-a organizat un schimb de experiență cu conducerea Școlii elementare de muzică din Caransebeș și cu conducerea Școlii medii de muzică și arte plastice din Constanța.

Cu acest prilej colectivele școlilor respective au discutat o serie de probleme importante privitoare la organizarea și desfășurarea lecțiilor de specialitate, la unele metode de predare specifice acestora, la legătura dintre munca de predare a obiectelor de cultură generală și a celor de specialitate etc.

Participanții la schimbul de experiență au ascultat două referate, unul cu tema „Munca pentru interpretarea unei lucrări muzicale la instrument”, iar celălalt cu tema „Munca asupra vibrato-ului la instrumentele de coarde”. De asemenea, au fost organizate o serie de lecții deschise de muzică (de vioară, de pian, de corn etc.), precum și o lecție deschisă de arte plastice.

Tot în cadrul schimbului de experiență au fost prezentate oaspeților cele mai bune lucrări ale elevilor, expuse în sălile de lucru.

Referatele, lecțiile deschise și discuțiile purtate vor contribui desigur la generalizarea celor mai bune metode de instruire și educare a elevilor în școlile de muzică și arte plastice.

MIHAI PERIAN
directorul Școlii medii
de muzică și arte plastice
din Timișoara

În biblioteca școlii

Biblioteca Școlii de 8 ani din Vișeu de Sus, regiunea Maraureș, înființată de curând, numără pînă în prezent peste 5000 de volume de lucrări din cele mai variate domenii. Aici cititorii — elevi și cadre didactice — găsesc literatură politică, cărți beletristice, științifice, tehnice etc. O deosebită atenție se acordă aprovizionării bibliotecii cu lucrările pedagogice și metodice necesare cadrelor didactice. Prin grija conducerii școlii se asigură primirea la timp a cărților și pu-

blicațiilor noi, astfel încît cititorii să fie la curent cu lucrările ce le sînt necesare.

Pentru popularizarea cărților recent apărute se organizează panouri și vitrine cu noutăți din diferite domenii literare, recenzii periodice ale unor lucrări etc. Desfășurînd o activitate intensă, biblioteca Școlii de 8 ani, din Vișeu de Sus constituie un sprijin real în munca profesorilor și a elevilor.

T. EMERIC

Contribuția comisiilor metodice

Comisiile metodice ale Școlii medii din Predeal desfășoară o activitate susținută pentru obținerea celor mai bune rezultate în munca cu elevii.

De pildă, în comisia profesorilor de științe realist-practice s-a purtat de curînd o interesantă discuție cu privire la cele mai bune căi de fixare a cunoștințelor. Participanții la discuție au subliniat că în alegerea acestor căi trebuie să se țină seama de specificul obiectului predat, de subiectul lecției și de tipul acesteia. A fost combătută tendința spre șablonizare, care îi determină pe unii profesori să reia în mod obligatoriu la fixare, indiferent de condiții, aceeași ordine pe care au folosit-o în predarea cunoștințelor. Pentru a exemplifica procedeele bune de fixare participanții s-au referit la o lecție deschisă de zoologie cu subiectul „Cărăbușul”, la care fixa-

rea s-a efectuat prin compararea caracterelor cărăbușului cu caracterele unui alt artropod canesc de elevi — paianjenul.

În comisia metodică a învățătorilor s-au discutat printre altele, în ultimul timp, o serie de probleme privind lecțiile de educație fizică. Cu ajutorul profesorului de educație fizică s-a organizat și o lecție deschisă care a contribuit la lămurirea învățătorilor asupra procedeele ce trebuie folosite pentru a asigura succesul muncii lor în această direcție.

Rezolvînd numeroase probleme ridicate de practica de zi cu zi, comisiile metodice de la Școala medie din Predeal constituie un ajutor important al cadrelor didactice în vederea îmbunătățirii muncii lor în școală.

CONSTANTIN D. ROPACEA
Predeal

Învățători și profesori!

Lucrările ce vă sînt necesare pentru perfecționarea pregătirii voastre vi le puteți procura comandîndu-le librăriei „Cartea prin poștă” din București, str. Biserica Eneș nr. 16, raionul 30 Decembrie.

Vă recomandăm citeva din lucrările existente în depozitul librăriei:

G. Bolocan și T. Voronțova: Învățați limba rusă fără profesor.

N. Gheorghiu și colab.: Atlas geografic școlar.

I. Lespezeanu și I. Marcu: Nebiruitul Vodă Ștefan.

L. Levițchi și D. Duțescu: Învățați limba engleză fără profesor.

A. Sîsăkin: Bazele eticii marxiste.

*** Dicționarul enciclopedic român vol. I (A—C).

*** Dicționar de buzunar englez-romin.

*** Dicționar de buzunar romin-englez.

*** Gramatica limbii engleze vol. I.

*** Gramatica limbii engleze vol. II.

*** Etnografia continentelor vol. II partea a II-a; Partea asiatică a U.R.S.S.

*** Indreptar ortografic, ortoepic și de punctuație.

*** Istoria diplomatiei, vol. I.

*** Istoria universală, vol. III.

*** Istoria filozofiei, vol. IV.

*** Metodica predării istoriei în școala de 8 ani.

Privire ageră, miini îndeminate

POSTA Redacției

Ioan Brăilă — raionul Iași

Potrivit instrucțiunilor și legislației în vigoare norma didactică săptămînală de predare la clasă pentru directori se stabilește în funcție de numărul de posturi la clasele I—IV și de numărul claselor la V—VII. La școlile cu pînă la 7 clase de elevi, directorii au norma didactică de predare la clasă de 6 ore săptămînal, iar la școlile cu 8—11 clase de elevi de 3 ore săptămînal.

Din cele relatate de dv. rezultă că aveți în școală un post de învățător la clasele I—IV și 4 clase V—VII, obligația dv. de predare fiind în acest caz de 6 ore săptămînal.

Dumitru Șofroni — raionul Botoșani

Potrivit instrucțiunilor profesorii diriginți de clasă primesc o indemnizație de 100 lei lunar la clasele cu peste 30 de elevi și 75 lei lunar la clasele cu pînă la 30 de elevi. Această indemnizație se stabilește în raport cu numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar, ea neputîndu-se micșora sau majora în cazul cînd numărul elevilor se modifică față de cel existent la începutul anului.

Fănică Stamate — raionul Galați

Cadrele didactice care nu și-au efectuat în întregime concediul de odihnă în perioada vacanței școlare de vară — fiind reținute de anumite activități școlare sau obștești — își pot completa concediul de odihnă în vacanța școlară de iarnă sau de primăvară.

Dolna Vilceanu — raionul Medgidia

Pentru a vă lămurii în problemele care vă interesează, urmează să consultați broșura „Admiterea în învățămîntul superior” editată de Ministerul Învățămîntului în anul 1962, pe care o găsiți la secția de învățămînt a raionului în care lucrați.

Mihai Dumitru — Sinnicolaul Mare

Vă facem cunoscut că publicarea actelor de studii pierdute se poate face numai în Buletinul editat de Ministerul Învățămîntului, cărui urmează să vă adresați.

Nicolae Gruescu — raionul Caransebeș

Posibilitatea încadrării dv. în învățămînt, cit și condițiile în

care se poate realiza aceasta, le puteți lămurii, adresîndu-vă secției de învățămînt a sfatului popular raional.

Mircea Moise — raionul Dej

Potrivit instrucțiunilor timpului servit în învățămînt în funcții didactice (educatoare, învățător, profesor, maistru-instructor) se consideră la stagiul de activitate în învățămînt, chiar dacă cadrele didactice respective nu au avut calificare corespunzătoare funcțiilor îndeplinite. În cazul dv. timpul servit ca profesor suplinitor se consideră ca stagiul în învățămînt și aveți dreptul ca, după promovarea examenului de stat, să vă prezentați la prima sesiune de examene pentru obținerea gradului definitiv, deoarece la acea dată veți avea peste 3 ani vechime în învățămînt.

Peti Anghel — raionul Curtea de Argeș

În prezent nu mai au loc cursuri de calificare cu durata de doi ani. Cadrele didactice care doresc să-și ridice calificarea pot urma cursurile fără frecvență ale universităților sau institutelor pedagogice de 3 ani. La aceste cursuri sînt admise persoane în vîrstă de pînă la 35 ani.

V. Teodoru — raionul Bacău

Potrivit prevederilor actuale elevii înscriși în învățămîntul de cultură generală fără frecvență au dreptul la un concediu de studii fără plată de 30 zile calendaristice anual, în afara concediului de odihnă, pentru prezentarea la examene.

Pentru fiecare clasă se acordă, la cerere, un singur concediu, eșalonat sau integral.

Vasile Dulamangiu — Piatra Neamț; Emil Pop — Cluj; Ioan Jalbă — raionul Istria; Dumitru Popescu — raionul Răcari; Iosif Benga — Brașov; Gheorghe Jarcau — raionul Cislău; Mihai Belecicu — raionul Săveni.

Pentru lămuririle pe care le cereți adresați-vă organelor locale.

Nicolae Popescu — raionul Teleajen; Raisa Nemeș — Cluj; Mihai Smărăndoiu — Sighet; Ioan Crăciun — raionul Șimleu; Vasilica Hîrgău — Codăești; Marinela Aldea — raionul Ploiești; Corina Lungu — Comarnic.

Intrebările puse de dv. au fost lămurite în numerele anterioare ale gazetei noastre, la rubrica de față

Activități variate și interesante

Colectivul de profesori din Casa pionierilor din orașul Dorohoi organizează cu regularitate manifestări de masă menite să îmbogățească cunoștințele pionierilor, să-i orienteze în alegerea profesiunii.

Bunăoară, printre manifestările organizate în ultima perioadă, se numără o adunare cu tema: „Ce meserie să-mi aleg”, la care au participat pionierii și școlarii claselor a VII-a de la toate școlile din oraș, o discuție organizată de cercul de radiotelegrafie cu privire la semnalizările radiotelegrafice, o vizită la sectorul legumicol și zootehnic al gospodăriei agricole colective „Recolta bogată” din Broscăuți etc.

Au loc de asemenea, la Casa pionierilor din Dorohoi, seri de basm pentru copiii din clasele a III-a și a IV-a de la școlile din oraș, concursuri de cîntece și jocuri pionieresti etc.

Un bogat și variat program a fost pregătit pentru vacanța de primăvară. În zilele vacanței pionierii vor participa la excursii și întîlniri, vor viziona spectacole etc.

GH. STĂNESCU
Dorohoi